Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 10 זייטען!

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 210 (902 | Łódź, Niedziela, 12 Września 1926 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז זונטאג ד תשרי תרפ"ז. | Nr. 210 (902

24-71 .טעל ,21 לאדז, פעטריקאווער :אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

„Reduta"

היינט ווערט דעמאנסטרירט דאס גרעסטע קינעמאטאגראפישע מייסטערווערק!

דער מבול

גרויסע מאנומענטאלע דראמע, ביז יעצט נישט געזעהענע איבערראשונגען, גרוילען און שעהנקייט פון דער מענשליכער נשמה. אין דעם בילד זעהען מיר ריכטיגע עדות פונ'ם גרויסען „מבול", וואס האט בעת דיר אויפנאהמען פון דעם מייסטערווערק, פערגאסען מיט אזעלכע גוואלדיגע צעהנדליגער שטעדט, אין וועלכע ס'האבען געפונען דעם טויט 12 טויזענד מענשען. אין די הויפטראלען: Georg O'brein, Florence Gilbert און Jeanette Gevno — אויסערן פראגראם: „די פיס אין גאנג" פרעהליכע קאמעדיע אין 2 אקטען — אנהויב 3 נאכמיטאג.

צו די הויז-בעזיצער אין בערלין!

וי למאן דלית ליה ביתא — ותרעא לביתא עביד,

דאס איז געמיינט א סך אויסלענדישע הויז-בעזיצער אין דייטשלאנד, וואס טראגען זיך ארום מיט פערשידענע פאנטאסטישע פלענער, וועגען דעם גרויסען נערשה פון זייערע גרונדשטיקע בעת אין דער אמת'ן קען זיין האבען זיי שוין גאר פאקטיש נישט די הייזער, אייבער די שולד פון זייערע שלעכטע פערוואלטער. אומפיינקטליכע שטייער צאהלונג ווי ערשפרוך פון „שווארץ קויף". צו גרויסע אויסגאבען וכדומה, דאס אפצוראטעוועען האט זיך געגריגדעט א פעראיין מיט א גרעסערן קאפיטאל און מיט דער הילף פון רוטיניערטע יוריסטען

„GARANTIA", Berlin, Potsdamerstr. 118c

דער איינצעלנער, וועלכער פערוואלטעט רעיעל און עהרליך און ערטיילט גלייכצייטיג זיינע קליענטען אויף א קליינעם פראצענט קאסטעס אין דער הויך פון דער יעהרליכער הכנסה (איבערשוס) און גאראנטירט ווירקליך א פעסטען הויכען איבערשוס.

„Garantia" קויפט אויף פאר זיך אדער אנדערע פערזאנען צו די העכסטע פרייזען געגען באלדיגע קאסע-אויסצאהלונג.

„Garantia" בארגט אויף לאנג-טערמיניגע היפאטעקען הלואות צו די בעסטע בעדינגונגען.

„Garantia" ערלעדיגט אויך אלע „שווארץ קויפע" אויפ'ן יורידישן און פרידליכען וועג.

„Garantia" איז א פעראיין, וואס כשמו כן הוא די בעסטע גאראנטיע.

וועגען אינפארמאציעס און אלע נויטיגע ערקלערונגען, אויך ערלעדיגונגען זיך צו ווענדען:

A. BRZEZINSKI, Łódź, Lipowa 20, Tel. 40-24.

פאריז.

א כתיבה וחתימה טובה

ווינשען מיר אונזער ליבען ברודער 813

וואלף זילבערבערג איז פאריז

און ליבע שוועגערין בעטי דאלסקא

מיט זייער ליבע טאכטער שולמית'ל

בנימין און טאלא זילבערבערג.

צו דער פערלאבונג פון אונזער ליבע טאכטער

חיה'לע פריימאן

מיט ה' יצחק צוקער

ווינשען מיר א גליקליכע צוקונפט און א כוח"ט

עלטערן יוסף און רעכיל פריימאן

ווי אויך ברידער, שוועסטער און פאמיליע פריימאן

מזל - טוב! 860

א הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר אונזער חבר און פערוואלטונגס-מיטגליד יוסף פריימאן צוליב דער פערלאבונג פון זיין ליבע טאכטער חיה'לע פריימאן מיט הערן יצחק צוקער און א כוח"ט.

פערוואלטונג און ראט פון לאדזער יודישען קאאפעראטיוו פון צייטונגס - פערקויפער.

אויפפאדערונג.

דערמיט פאדער איך אויף פרוי שרה טענענבוים מיט איהר זוהן יענקעל טענענבוים (מלינארסקא 16) זיי זאלען מיט מיר ערלעדיגען דעם סיכסוך במשך פון היינטיגע וואך אין געגענפאל וועל איך זיך ווענדען צו דער עפענטליכקייט און נעהם פון זיך אראפ די פעראנטווארטליכקייט.

שמחה האבערמאן

סאלנא 11.

אתרוגים

מובחרים וגם לולבים והדסים

במקח השוה על הורט וענצעל

איז צו בעקומען ביי

עמנואל קאפעלוש

10 נייער-מארק 10 895

קומט און איבערציינגט אייך!

אלער ארט בישעס, פאראניעס, רעקורסען, אפעלאציעס און אלע געריכט ס-, פינאנס-, אדמיניסטראטיווע און קאמונאלע אינסטיטוציעס ווערען אנגעשטעלט, אמבילינסטען און אקשנעלסטען ערלעדיגט אין ביורא

„פאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אנווייזונגען אין אלע שטייער-אנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאן שווייצער איבערזעצונגען: האנדעלס און פריוואט קארעספאנדענץ, קאנטראקטען. פראטעסטירטע וועקסלען ווערען אנגענומען אויפצומאנען מיט אייגענע קאסטען. מיטגלידער פון פראפעסיאנעלע פעראייגען צאהלען 25% ביליגער.

Dr. med. J. POLAKOW

ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען 891

KONSTANTYNOWSKA 37a Tel. 39-75

נעמט אן פון 5—6.30 אוו. אינדערהיים און פון 2—3 אינלעטשניצע אויף גייערס מארק פעטריקאווער 294.

Lek. Dentysta

Jakób Botwinik

געארבייט אין דער לאדזער קראנקען-קאסע איבער 4 יאהר, נעהמט יעצט אן טעגליך, אויסער שבת פון 3 ביז 9 אווענד אויף דער

נאוואמיעסקא 26, פראנט 2. שטאק

היילען, פלאמבירען, צאהן-ציהען אהנע שמערצען, קינסליכע ציהן, קראנען און גאלד - בריקען.

צוגענגליכע פרייזען. 186

פאר מיטגל. פון קראנקען-קאסע און זייערע פאמיליעס זעהר ביליג.

אתרוגים

מובחרים פון דער בעסטער קוואליטעט צו די ביליגסטע פרייזען פון דער ערשטער קוועלע

איז שוין צו בעקומען אין קאלאניאל-געשעפט פון

ש. קוסטין, אלטשטאדט 2

הורט און ענצעל-פערקויף!

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען פריטאג, ב' דראש השנה, תרפ"ז, דעם 10 סעפטעמבער 1926 אין עלטער פון 78 יאהר, אונזער ליבע מוטער

נ. ע. שרה רבקה פארבער

(אשת המנוח ר' מנחם מענדיל ז"ל).

די לויה איז פארגעקומען דעם זעלבען טאג.

וועגען וואס עס טיילען מיט די טרויער-פערבליבענע 892

זיהן, טאכטער, שניר, איניקלעך און פאמיליע.

הזכרה. 168

היינט, זונטאג, פינקטליך $11^{1}/_{2}$ פאר מיטאג, קומט פאר אין דער שוהל פון „לינת החולים" פאלודניאווא 19. א הזכרה נאך אונזער פערשטארבענעם עהרען-פערוואלטונגס-מיטגליד

נ"ע יעקב ניימארק

צו וועלכער עס ווערען איינגעלאדען אלע מיטגלידער, פערוואנדטע און בעקאנטע

די פערוואלטונג פון „לינת החולים", לאדז.

אחרי מחלה ארוכה וכבדה גוע ויאסף אל עמיו אתמול בשבת קודש (11 סעפטעמבער) בשנת ה73 לימי חייו

נ"ע משה ארי' ב"ר דוב חיים ז"ל מינץ

הלוי' תהי' היום ביום א', ד' תשרי תרפ"ז, בשעה 12 בצהרים, מבית האבל 6-טען שערפיען (בענעדיקטא) 33, המודיעים בצער עמוק

משפחתי המתאבלת. 897

א טאמבורירער

געזעלען

ווי אויך א לערן-יונגעל

ווערט געזוכט ביי

קאלמאנאוויטש

58 גלובנא 58

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען מיין געטרייע און אומפערגעסליכע טאכטער

נ"ע שיינדעל בת ר' אשר וועליג נ"י ראפוך

אין בליהענדען עלטער פון 19 יאהר.

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 12 סעפטעמבער, פינקטליך 12 א זייגער פון טרויער-הויז קילינסקי 153, וועגען וואס עס טיילען מיט

די טיפטרויערנדע עלטערן, שוועסטער און ברודער. 890

באמבע-אטענטאט אויף מוסאליני.

4 מענשען פערוואונדעט — מוסאליני ארויס אונבעשעדיגט.

ג ע נ ף, 11 (ספ. טעל.) דא אין דערהאלטען געווארען א ידיעה, אז אין רוים איז אויסגעפיהרט געווארען אן'אטענטאט אויף מוסאלינ'ן. די באמבע וועל-כע האט אויפגעריסען האט דער'הרג'עט 4 מענשען. מוסאליני איז געבליבען אונבעשעדיגט. דער אטענטאטער, אן'איטליענישער בעל-מלאכה איז ארעסטירט.

די ידיעה וועגען דעם אטענטאט האט אין די גענפער פאליטישע קרייזען ארויסגערופען א גרויסע בעאונרוהיגונג.

ר וי ם, 11 (א. ט. ע.) דער אטענטאט אויף מוסאליני איז פארגעקומען 11 א זייגער אין דערפריה, בעת מוסאליני איז געפאהרען מיט זיין אויטא אין אויסערן-מיניסטעריום.

דער אנפאלער איז געכאפט געווארען דאס איז דער 18 יעהריגער הער-מעס דזשאוואניני. דזשאוואניגי איז געקומען פאר דעם אטענטאט פון אויסלאנד.

וו י ע ן, 11 (פאט) די צייטונגען מעלדען, אז דער אנפאלער אויף מוסא-ליני'ן איז אן'אנארכיסט און איז געקומען פון מארסעל. ער האט נאך א חוץ דער געווארפענער באמבע, געהאט ביי זיך נאך איינע.

די ידיעה וועגען אטענטאט האט געמאכט אין לאנד א געוואלדיגען איינ-דרוק. פון אלע זייטען גראטולירט מען מוסאליני'ן.

מוסאליני אליין האט בעפוילען, אז די פאשיסטען זאלען נישט אגווענדען קיין שום רעפרעסיעס::

בלוטיגע אונרוהען אין ירושלים.

י ר ו ש ל י ם, 10. (פאט). עהערנעכטען זענען אין צוזאמענהאנג מיט'ן יודישען יום-טוב געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען יודען און אראבער. 3 יודען זענען דער'הרג'עט געווארען און 4 שווער-פערוואונדעט. דער פאליציי איז מיט גרויס מיה געלונגען צוריקצושטעלען די ארדנונג.

(בעמערקונג פון רעדאקציע: ביז נעכטען איז וועגען דער דערמאנטער געשעהעניש נישט אנגעקומען קיין שום פרטים).

בעוואפענטער אינטערווענץ פון ענגלאנד און אמעריקא אין כינא.

ל א נ ד א ן, 11 ספ. טעל.) ס'איז שוין קיין שום ספק נישט אז ענגלאנד וועט אדורכפיהרען א בעוואפענטע אינטער-ווענץ אין כינא. אין דעם קרייצער „האוקינס" וועלכע איז אפגעפאהרען קיין כינא געפינט זיך אויך אלס אפי-ציר דער יונגסטער זוהן פון ענגלישען קעניג.

ל א נ ד א ן, 11 (פאט) מ'מעלדעט אויס פעקין וועגען א ים-שלאכט הינ-טער האנקאו. אין דער שלאכט זאלען האבען אנטיילגענומען פראנצויזישע, ענגלישע און אמעריקאנישע קריגס-שי-פען.

ט א ק י א, 11 (פאט) די יאפאנישע פרעסע האלט די לאגע אין כינא פאר זעהר ערנסט.

פ ע ק י ן, 11 (א. וו.) לויט די ידיעות פון די אמעריקאנער געזאנדשאפט זע-נען 2 אמעריקאנער שיפען אפגעפאהרען צו דעם שטאדט האנ-קינג. די שיפען וועלען דארפען אפהיטען די אינטערעסען פון די אמעריקאנער בירגער

שפאניענס ארויסטריט פון פעלקער-ליגע

איז נישט גינסטיג פאר פוילען.

נייער קאמפראמיס-פארשלאג צו געבען אן'ארט פוילען אויף 2 יאהר.

מ א ד ר י ט, 11 (פאט) די שפאנישע רעגירונג האט אפיציעל מיטגעטיילט דעם סעקרעטאריאט פון דער פעלקער-ליגע, אז שפאניען טרעט ארויס פון דער פעלקער-ליגע.

ג ע נ ף, 11 (א.ת.ע.) אין די קולוארען פון דער פעלקער-ליגע ווערט פיל ארומגערעדט די פראגע פון שפאניענס ארויסטריט פון דער ליגע. מ'האלט, אז שפאניענס ארויסטריט איז נישט גינס-טיג פאר פוילען. דאס געבען אוצט אן'ארט פוילען וואלט געהייסען א פרי-ווילעגיע פון פוילען בנוגע שפאניען און בראזיליען.

ג ע נ ף, 11 (ספ. טעל.) לויט פער-שידענע קלאנגען האבען די סקאנדי-א-ווישע מלוכות ארויסגערוקט א נייעם קאמפראמיס - פראיעקט צו אנערקענען פאר פוילען א נישט-שטענדיג ארט אין ראט פון דער פעלקער - ליגע אויף 2 יאהר,

ג ע נ ף, 11 (א.ט.ע.) וואנדערוועלד איז שוין אפגעפאהרען פון גענף. ב'יאן און טשעמבערלען וועלען אפפאהרען מיטוואך נאכ'ן ערלעדיגען די פראגע וועגען די נישט שטענדיגע ערטער.

ג ע נ ף, 11 (פאט) מיניסטער זאלעסקי האט היינט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט בריאנען וועגען דעם קומענדיגען רעגולאמין פון ראט פון דער פעלקער-ליגע

ג ע נ ף, 11 (פאט) מאנטאג נאכמיטאג וועלען פארקומען די וואהלען פון 2 נישט-שטענדיגע מיטגלידער אין ראט פון דער פעלקער-ליגע, אזוי אז דינס-טאג וועט שוין קענען פארקומען א זיצונג פון נייעם ראט.

ג ע נ ף, 11 (פאט) בריאן האט היינט בעזוכט שטרעזמאנען.

ווי ס'גיט איבער דער „האוואס"-קארעספאנדענט בעמערקט זיך אין דער יו-ידישער אמיסיע א נעוויסע אפאזי-ציע צו פוילען. צוליב דעם האט זיך די פראנצויזישע דעלעגאציע נעפינען אין אפאזיציע צו א טייל מלוכות און בעזונדערס צו די סקאנדינאווישע. ס'זעהט אויס, אז פוילען יועט אויס-געוועהלט ווערען אין ראט פון דער פעלקער-ליגע נאך א פארמעלען פרא טעסט פון נארוועגען.

א נייע רעוואלוציע אין גריכענלאנד.

קאנדיליס אם רעגירונג בעהערשט די סיטואציע.

די רעגירונג פון קאנדיליס האט דערהאלטען א ידיעה, אז די רעפובלי-קאנער גווארדיע גרייט אן'איבערקעהרע-ניש. זי האט אפגעגעבען א פעראָרדנונג פארטאג ארומרינגלען די קאזארמעס און אויפפאדערען זיך אונטערצוגעבען. די אפיצירען האבען בעקומען דאס רעכט ארויסצופאהרען קיין אויסלאנד, און די סאלדאטען — איבערגעבען אין דער זשאנ-דארמעריע.

די אנפיהרער פון דער רעפובליקא-נער גווארדיע זענען מסכים געווען, נאר האבען געפאדערט, אז דאס רעגי-רונגס - מיליטער זאל אוועקגעהן. דער-ווייל איז די גווארדיע ארויס פון די קאזארען אין געשפאנט א שיטעריי און אין שטאט האבען זיך בעוויזען 2 בע-וואפענטע געפאנצערטע אויטאמאבילען,

וואס האבען געשאסען אין רעגירונגס-מיליטער און אין המון. די קאמפען האבען געדויערט 3 שעה דער פיהרער פון דער גווארדיע דערטיליס איז גע-נומען געווארען געפאנגען אין געפאנ-צערטען אויטאמאביל.

דאס רעגירונגס - מיליטער האט נאכ-מיטאג בעהערשט די לאגע.

ארום דעם בלוט-בלבול אין דאבזשין

די עקספערטיזע. — דאקטוירים פון טארן. — מ'פערלאנגט צו פיהרען די אויספארשונג אין דער „אמת'ער" ריכטונג. — ווייטערדיגע אויספארשונג.

וו א ר ש א, 11. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) נעכטען איז אויף דער פאדערונג פון דער פלאצקער פראקוראטור פא-קומען די עקספערטיזע פונ'ם קערפער פון צרמארדעטען קינד אינטערעסאנט איז דערביי, אז צו דער מע-דיצינישער עקספערטיזע זענען ארויסגע-רופען געווארען דאקטוירים נישט פון פלאצק, נאר פון טארן. אונזער מיסאר ביימער האט זיך אנגעפרעגט אין יוסטיץ מיניסטעריום. דער וויצע מיניסטער שע-ניצקי האט ערקלערט, אז ס'איז ווארשיינליך פארגעקומען א מיספארשטענד-ניש. אויב דער פראקוראר איז פון פלאצק, האט אויך פון דארט געזאלט זיין בעשטימט די מעדיצינישע עקספער-טיזע. קיין בעריכט ביז איצט האט ער נאך וועגען דעם ענין נישט דערהאלטען

וו א ר ש א. 11 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) דאס אינערן-מיניסטעריום בעקומט נאכאנאנד פון די פאטריאטישע ארגאניזאציעס בריף אין וועלכע ס'ווערט אנגעפרעגט פאר וואס די אויספארשונג אינ'ם דאבזשינער ענין ווערט נישט געפיהרט אין דער „אמת'ער" ריכטונג. גאטירליך אז די דאזיגע בריף האבען נישט קיין שום השפעה. די רעגירונג איז איבערצייגט אינ'ם אמת'ן כאראקטער פון דער גע-שעהעניש און איז זיכער אז די אויס-פארשונג האט אפילו נישט אנגעהויבען געפיהרט צו ווערען אין דער ריכטונג פון א ריטועלען מארד.

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) דער אינערן-מיני-סטער האט אויסגעדריקט זיין אנצופרי-דענהייט דעם ריפינער כאראסטע, פארוואס ער האט ארויסגעלאזט די ציגיינער פון זיין געביט קיין פאמערן, בעת ס'איז שוין געווען א פערדאכט אויף זיי. אז זיי זענען בעגאנגען דעם מארד איבער'ן קינד.

דער מלוכה-פרעזידענט אין ווארשא.

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש). היינט 11 א זייגער אינדערפריה איז געקומען פון ספאלא דער מלוכה - פרעזידעט. 11 א זייגער האט זיך אין שלאס אנ-געהויבען א קאנפערענץ מיט די מיניסטארען! קלארנער, קוויאטקאוו-סקי און ראטשינסקי. די קאנפערענץ האט געדויערט עטליכע שעה. נאכמי-טאג האט דער פרעזידענט אויפגענומען דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר לאראש.

א יודישער פראפעסאר שטעלט צונויף אן'אלף בית פאר די צפון-פעלקער.

מ א ס ק ו ע, (י.ט.א.) דער פראפע-סאר פון עטנאגראפיע און פארשער פון די צפון-געגענדען טאן-באגאראז שטעלט צונויף אן'אלף-בית פאר די פעלקער פון ווייטען-צפון, וועלכע האבען ביז איצט קיין שריפט נישט געהאט.

א ייד אויפ'ן קאנגרעס פון די אנ-טיילנעהמער אין דער מלחמה.

דאס איז סטיוארט סעמיועלס איידעם, קאהען.

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט). אויפ'ן צוזאמענ-פאהר פון פ. י. ד. א. ק. (אנטיילנעה מער פון דער מלחמה) וואס איז פאר-געקומען אין ווארשא איז געווען איין ייד. דאס איז דער איידעם פון סיר סטיווארט סעמיועל, קאהען. קאהען האט אין דער מלחמה פערלוירען ביידע פיס, מ'פיהרט איהם אויף א וועגעלע. אויפ'ן צוזאמענפאהר איז ער געזעסען בראש פון דער ענגלישער דעלעגאציע.

דער צוזאמענפאהר האט ארויסגעגע-בען א ספעציעל-בוך, וואו אין דער בע-שרייבונג וועגען לעמבערג האט זיך געפינען אן'אבזאץ, אז יודען האבען בעגאסען מיט הייס וואסער דאס פוי-לישע מיליטער. ה' קאהען האט וועגען דעם אינטערוועניערט אין פרעזידיום פון צוזאמענפאהר, וואו מ'האט איהם ער-קלעהרט, אז דאס איז געשעהען א מיס-פערשטענדניש און מ'האט אבגעהאלטען מיט'ן ארויסגעבען פון דעם בוך.

ה' קאהען איז געווען מיט א וויזיט ביים פראפ. שאר, און ראש השנה האט מען איהם אויף זיין וועגעלע געברענגט אין סינאגאגע.

עסטרייך און יוגאסלאוויע שליסען אן'אפמאך.

ג ע נ ף, 11. (פאט) די שווייצארישע טעלעגראפען - אגענטור מעלדעט, אז מארגען זאל אונטערגעשריבען ווערען א פריינדשאפטס-אפמאך צווישען עסט-רייך און יוגאסלאוויען.

נישטא קיין אויסזיכטען צו פערענדיגען דעם שטרייק אין ענגלאנד.

ל א נ ד א ן, 11 (פאט) דער פער-באנד פון די קויהלען-אינדוסטריעלער אין אועלס האט קאטעגאריש זיך אפגע-זאגט אנטיילצונעהמען אין די אונטער-האנדלונגען, וועלכע מ'האט פארגעלעגט די רעגירונג. דאס זעלבע האבען אויך געטון די אינדוסטריעלער פון אנדערע צענטרען.

דער ווינער „הכח" זאל זיך איבער-טראגען קיין אמעריקא.

וו י ע ן, (יט"א) די „הכח"-פוטבאליס-טען, וואס זענען פערבליבען אין וויען, פערהאנדלען איצט מיט דער לייטונג פון „ספארט - קלוב הכח", וועגען בע-פרייען זיי פון קאנטראקט און ערלויבען פאהרען קיין אמעריקא. אין אמעריקא האבען זיי ברעה זיך אנשליסען צו די „הכח" פוטבאליסטען, וואס געפינען זיך שוין דארט און גרינדען צוזאמען דעם ערשטען יודישען פוטבאל ספארט-קלוב „הכח" אין אמעריקא.

די לייטונג פון דעם ווינער „הכח" האט אבער דערווייל נישט בדעה צו בעפרייען די דאזיגע שפילער פון זייער קאנטראקט-התחיבות'ן אין וויען.

צו שפעט...

וו א ר ש א, 11 (טעלעפאניש) צוליב דעם, וואס דער בעפעהל פון קריגס-מיניסטער וועגען פריילאזען די יודישע זעלנער אויף יום-טוב איז אנגעקומען צו שפעט, זענען אין פיל ערטער די יודישע זעלנער געבליבען אין די קאזארען

געשלעג צווישען מיסנאגדים און חסידים אין ווארשא.

וו א ר ש א, 11. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). צווישען די מיסנאגדים און די חסידים, וועלכע זענען געפאהרען אויף יום-טוב קיין גער איז אויסגעבראכען א גרויס גע-שלעג. די מיסנאגדים האבען צווישען דעם חסידישען עולם געווארפען צו פער-טיילען פערשידענע פלו-בלעטער.

באנק-הויז ט. בונימאוויטש
דעפאזיטען-באנק
ווילנא טעלעגר. : Bunimowbank
ערלעדיגט אינקאסאס אויף ווילנא
און אלע אנדערע באנק-אפעראציעס.
008
אייגענע אייזענבאהן-באטשניצע אין צענטער פון שטאט
„Bocznica Bunimowicza, Wilno".

דייטשלאנד'ס אריינטריט אין דער פעלקער-ליגע

די גרויסע רעדעס פון בריאנ'ען און שטרעזעמאנען. — אינטערוויאו מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאלעסקי. — געוואלט מאכען אן אטענטאט אויף מאטא'ן

דער היסטארי-שער טאג.

א היסטארישער טאג! דאס מאל איז נישט בלויז א פראזע, וואס ווערט לעצ-טענס אזוי איבער'געחזר'ט ביי פער-שידענע געלעגענהייטען. דייטשלאנד'ס אריינטריט אין דער פעלקער-ליגע איז נישט נאר אנ'אויסערגעוועהנליכע פא-ליטישע געשעהעניש, נאר א היסטארישע דאטע אין איירא‏פא נאכ'ן קריג.

ווען דעם 28 אפריל 1919 איז וויל-סאנ'ס אידעע רעאליזירט געווארען אינ'ם שאפען פון דער פעלקער-ליגע, איז זי בעגעגענט געווארען אין די פא-ליטישע קרייזען מיט א געוויסען סקעפ-טיציזם: א פעלקער-בונד אהן פעראייניג-טע שטאטען, אהן דייטשלאנד, אהן רוסלאנד...

אויף דער פעלקער-ליגע האט מען בעקוקט ווי אויף א בונד פון די זיגער, וועלכער בעמיהט זיך צו פערשטארקען די נאכ'ן קריג געשאפענע לאגע לטובת די זיגער, אז דער גרעסטער אטום איז בעוועץ-דייטשלאנד'ס אפוזיציעהייט אין דער פעלקער-ליגע.

און די אטמאספערע, וואס האט געהערשט אין איירא‏פא, איז געווען ווייט פון שלום.

די בעציהונג פון די דייטשע נאציא-נאליסטישע ספערען איז געווען זעהר א נעגאטיווע צו דער פעלקער-ליגע און ווען אין 1921 האט ענגלאנד אנגעדייטעט דייטשלאנד, אז אויב זי וויל אריינטרעטען אין דער פעלקער-ליגע, וועט ענגלאנד שטיצען דעם דאזיגען פערלאנג, איז די דאזיגע אנדייטונג ענגלאנדס אויפגענומען געווארען זעהר קאלט. דער רוהר-קאנפליקט האט נאך מיטגעווירקט צו דער קאלטער שטימונג און ס'האט געדארפט אדורך א רייהע יאהרען ביז דער געדאנק פון דייטש-לאנדס אריינטריט אין דער פעלקער לי-גע האט זיך אדורכגעשלאגען א וועג.

ס האט געדארפט קומען צו שטארקע פערענדערונגען אין די שטימונגען פון די פיהרער אין דער וועלט-פאליטיק.

אין דייטשלאנד האט דער איצטיגער אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאן געהאט די דרייסטקייט אנצוהויבען דעם קאמף פאר דעם דאזיגען געדאנק, וואס איז געווען אזוי אונפאפולער. אין פראנקרייך האט בריאן ארויסגערוקט זיין פלאן פון גאראנטיע-אפמאכען, וואס זאלען שאפען די זיכערקייט און דעם שלום צווישען די זיגער מיט די בעזיגטע. דער דייוויס-פלאן, די לאנדאנער אפמאכען און שליס-ליך, לאקארנא האבען אויסגעארבייט דעם וועג פאר דייטשלאנד קיין גענף.

מיט דייטשלאנד'ס אריינטריט, אין פעלקער-ליגע אלס גלייכבערעכטיגטער מיטגליד, וואס האט בעקומען א שטענ-דיגען ארט אין ראט, איז נאך ווייט נישט געלעזט די פראגע פונ'ם וועלט-שלום. קאנפליקטען זענען נאך גענוג פערבליבען, און פיל מיינען אפילו, אז זיי וועלען טיילווייז איצט פערשארפט ווערען, ווייל דייטשלאנד וועט וועלען איצט אויסנוצען די לאגע אויף צו ענ-דערן דעם צושטאנד, וואס איז געשא-פען געווארען נאכ'ן קריג.

די פעלקער-ליגע איז נאך ווייט נישט געווארען דאס, וואס ס'האט פראיעקטירט ווילסאן. דער אינטערע-סען-קאמף אין איירא‏פע האט נאך נישט אויפגעהערט. אבער שוין דער פאקט גופא פון דער עקזיסטענץ פון דער פעלקער-ליגע איז א גאראנטיע דערפאר, אז דער אינטערעסען-קאמף וועט זיך אפשפילען אויפ'ן פארום פון דער ליגע און נישט אויף די שלאכט-פעלדער.

דער איצטיגער אריינטריט פון דייטש-לאנד איז א נייער וויכטיגער פאקטאר אויף צו פערשטארקען די פעלקער-ליגע. די אנוועזענהייט פון די „בעזיגטע" אין דער ליגע וועט זי מאכען לעבענס-פעהיגער און וועט זיכערן, אז די נייע שוועריגקייטען וועלען בעהערשט ווערען דורך פערשטענדיגונג און צוזאמענרע-דען זיך פון די פעלקער און זייערע פערטרעטער. **מ. ג-ן.**

ווענען דעם פערלויף פון דער היס-טארישער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע וואס איז פארגעקומען פרייטאג דעם 10. ד. ח. ווערען איבערגעגעבען פאל-גענדע פרטים:

דער פארזיצער נינטשיטש האט גע-עפענט די זיצונג און האט פערבעטען די דייטשע דעלעגאציע, אז זי זאל אריינקומען אין זאל. ווען די דעלעגא-ציע (מיניסטער שטרעזעמאן, שטאטס-סעקרעטאר שובערט און דעפארטאמענט דירעקטאר גאאוס) זענען אריינגעקומען אין זאל האבען אויסגעבראכען שטאר-קע לאנג - דויערנדע אפלאדיסמענטען. ווען זיי האבען פערנומען זייערע ער-טער האט זיך דער פארזיצער נינטשיטש צו זיי געווענדעט מיט א בעגריסונגס-רעדע. נאכדעם האט בעקומען דאס ווארט דער פארזיצער פון דער דיי-טשער דעלעגאציע דער אויסערן-מיניסטער

שטרעזעמאן.

אין זיין רעדע האט ער ערקלערט, אז דייטשלאנד וועט מיט דער גרעסטער לאיאליטעט מיטארבייטען אין דער פעל-קער-ליגע אין אלע געביטען פון איהר ארבייט. העכער 6 יאהר זענען פאראי-בער זייט דער ענטשטעהונג פון דער פעלקער-ליגע, און עס האט געדארפט פארקומען א שטארקע עוואלוציע ביז ס'זענען געש פען געווארען די בעדינ-גונגען, וואס האבען מעגליך געמאכט דייטשלאנד'ס אריינטריט אין דער פעל-קער-ליגע.

ספעציעל אין דער איצטיגער עפאכע וואלט די מענשליכע קולטור געווען אין דער גרעסטער געפאהר, אויב ס'וואלט נישט געלונגען צו שאפען אזעלכע בע-דינגונגען, וואס זאלען מעגליך מאכען אין א פרידליכער קאנקורענץ צו שטרעבען צו דער רעאליזאציע פון זיי-ערע צילען. קיין פאלק, פון די וואס נעהערען אן צו דער פעלקער-ליגע וועט אבער נישט רעזיגנירען פון זיין אייגע-נעם נאציאנאלען לעבען. דייטשלאנד האט נאך פאר'ן אריינטריט אין דער פעלקער-ליגע בעמיהט זיך צו ווירקען אין דער שלום-ריכטונג. א בעוויז דער-צו איז דייטשלאנד'ס איניציאטיווע, וואס האט געבראכט צו די לאקארנער אבמא-כען, וואס זענען דורך דייטשלאנד גע-שלאסען כמעט מיט אלע איהרע שכנים.

די דייטשע רעגירונג, וועלכע טרעט ארויס אין נאמען פון א בעדייטענדער מעהרהייט פון איהר פאלק, ערקלערט אז זי וועט נעהמען א פולען אנטייל אין אויספיהרען אלע אויפגאבען פון דער פעלקער-ליגע.

די רעדע פון שטרעזעמאנען איז דורך דער זיצונג אויפגענומען געווארען מיט שטארקע אפלאדיסמענטען.

נאך איהם האט דאס ווארט בעקו-מען דער פראנצויזישער אויסערן מי-ניסטער

בריאן,

וועלכער האט געזאגט: אויפ'ן היינטי-גען טאג לעגען די פעלקער גרויסע האפנונגען. די היינטיגע געשעהענישען וואלטען געווען אונמעגליך אהן דער פעלקער-ליגע. זאל די היינטיגע מאני-פעסטאציע פאר'ן וועלט-שלום זיין א גאראנטיע פאר א בעסערער צוקונפט.

איצט ווען די שלאכט-פעלדער זענען נאך פייכט פון דעם פערגאסענעם בלוט האבען זיך די פערטרעטער פון די פעלקער, וואס האבען זיך געגענזייטיג געמארדעט, צוזאמענגעקומען, כדי פריד-ליך מיטצוארבייטען!

דער היינטיגער מאמענט ענטהאלט אין זיך דעם גרויסען בטחון, אז ס'וועט נישט זיין מעהר קיין קריג, אז ס'וועט נישט זיין קיין ברוטאלע בלוט-ענטשיידונג, אז די לעזונג פון סכסוכים וועט פאר-קומען אויפ'ן וועג פון פשרות און רעכט.

דאנקענדיג די דייטשע דעלעגאציע פאר'ן צוזאג פון מיטארבייט, שטרייכט דער רעדנער אונטער, אז אויך פראנק-רייך וויל מיטארבייטען אין גייסט פון אויפריכטיגען דורכקומען אין די פרא-גען, וואו מ'איז נאך נישט געקומען צו קיין איינינקייט. דייטשלאנד — רופט ער אויס — קאן רעכענען אויף פראנק-רייכס גוטען ווילען. דער רעדנער ווא-רענט פאר'ן נישט געזונדען נאציאנא-ליזם, וועלכער רייצט אויף די פעלקער און קאן זיי ברענגען צום צושטאנד פון פאר'ן קריג. אין גענף דארף דער דא-זיגער גייסט נישט טאלערירט ווערען, ווייל ער וואלט אפגעשוואכט די פעל-קער-ליגע.

*

די ווייטערדיגע פלענארע זיצונג פון דער פעלקער-ליגע וועט פארקומען אנ-הויב היינטיגע וואך.

דערווייל קומען פאר זיצונגען פון די קאמיסיעס און ס'ווערען איינגעארדענט פרעסע-קאנפערענצען און באנ-קעטען.

מ'פערצייכענט, אז שטרעזעמאן האט אויף דער פרעסע - קאנפערענץ מיט די דייטשע זשורנאליסטען געראטען צו האלטען זיך אין א נישט שארפען טאן לגבי פוילען. אין דער זעלבער צייט ווערט פון דער דייטשער זייט שטארק אגיטירט, אז פוילען זאל בעקומען אנ'ארט אין ראט פון דער פעלקער - ליגע אויף צוויי יאהר מיט'ן רעכט ווידער-אמאל געוועהלט צו ווערען. דאגעגען נוערט אין די ענגלישע קרייזען ארויס-גערוקט דער שטאנדפונקט, אז דאס רעכט ווידער געוועהלט צו ווערען זאל איינגעפיהרט ווערען נאר דאן, אויב ס'וועט קומען צו א פערשטענדיגונג מיט שפאניען. די ענגלענדער זענען אבער דורכאויס געגען איינפיהרען דעם פרינציפ ספעציעל בנוגע פוילען.

דערווייל קומט אן פון מאדריד די ידיעה, אז די שפאנישע רעגירונג האט פערעפענטליכט אנ'אפיציעלען קאמוני-קאט אין וועלכען זי מעלדעט, אז זי טרעט ארויס פון דער פעלקער-ליגע.

דער פרעזידענט פון קובא האט אויפ-געפאדערט די גענפער-דעלעגאציע, אז זי זאל אונבעדינגט פערלאנגען א שטענ-דיגען ארט אין ראט פון דער פעלקער-ליגע.

אין דער קאמיסיע פון דער פעלקער-ליגע האבען די פערטרעטער פון שווע-דען, נארוועגען דענעמארק, האלאנד, גריכענלאנד און כינא פארגעשלאגען, אז די פראגע וועגען ווידער-אויסוועהלען אויפ'ן נישט שטענדיגען ארט אין ראט פון פעלקער-ליגע זאל געשטיצט ווע-רען נישט איצט ביים וועהלען, נאר אז דער מאנדאט וועט אויסגעלאשען ווע-רען.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם מעלדעט די האוואס-אגענטור אז די פראנצויזישע דעלעגאציע וועט ענערגיש פערטיידי-גען פוילענ'ס קאנדידאטור אויף ווידער-געוועהלט צו ווערען.

דער פוילישער

אויסערן-מיניסטער זאלעסקי

האט געגעבען אנ'אינטערוויאו דעם גענפער קארעספאנדענט פון „פטי פא-ריזען".

אינ'ם געשפרעך האט דער מינסטער אונטערגעשטראכען, אז דייטשלאנד'ס אריינטריט אין דער פעלקער ליגע שטעלט אוועק דייטשלאנד צווישען די מלוכות, וואס שטרעבען צו שטיצען דאס אינטערנאציאנאלע לעבען אויף די גרויסע פרינציפען פון דעם פעל-קער-ליגע-אפמאך.

פוילען איז צופרידען פון די לעצטע געשעהענישען אין גענף און שטרעבט אויפריכטיג לאיאל מיטצוארבייטען מיט דייטשלאנד.

דער מיניסטער האט אויסגעדריקט זיין איבערצייגונג, אז דער קאנפליקט-טען-פעריאד מיט דייטשלאנד וועט זיך איצט, ווען דייטשלאנד איז אריינגע-טרעטען אין דער פעלקער-ליגע, שוין ענדליך פערענדיגען.

ג ע נ ף. 10 (פאט) די היגע פאליציי האט דא ארעסטירט א געוויסען לעא-פאלד גרינבערג, א שניידער, וועלכער איז געבוירען אין ציריך. זיינע עלטערן שטאמען פון רוסלאנד.

ער איז ארעסטירט געווארען פאר'ן עפענטליכען דראהען דעם פארזיצער פון פערבאנד מאטא. ער זאל האבען ערקלעהרט, אז ער וויל זיך נוקם זיין פאר'ן ערמארדען דעם סאוויעטישען דיפלאמאט וואראווסקי.

ווי ס'שיינט איז גרינבערג אנ'עפי-לעפטיקער. (א הולה נופל.)

שיער נישט א בלוט-בלבול אין גראדנא.

ג ר א ד נ ע, 7 (טעלעפאניש) מיט א קורצער צייט צוריק איז די קריסטליכע דינסט פון היגען איינוואוינער, בערעל מאראש אוועקגעפאהרען אויף איניגע טעג א היים צו איהרע עלטערן אין נאווידוואר ביי גראדנע. פאר'ן אוועק-פאהרען האט דער ה' מאראש דער דינסט געבעטען ביים צוריקקעהרען זיך אין גראדנע מיטברענגען מיט זיך א קליינע שיקסעלע. ספעציעל כדי אכטונג צו געבען אויף זיין קליין קינד.

צוריקקעהרענדיג זיך קיין גראדנע האט די דינסט ערפילט די בקשה פון איהר בעל-הבית, אבער גלייך דעם צר-שטען טאג האט די נייע שיקסעלע נעוואורפען אנ'אימ חן אויף דער שטעלע און בעשלאסען זיך צוריקקעהרען א היים. דער ה' מאראש האט איהר אנגעהויבען איינצורעדען, אז זי זאל פערבלייבען ביי איהם. אבער ס'האט נארנישט גע-האלפען און מאראש'ס אלטע דינסט איז אוועק אויפ'ן וואקזאל. געקויפט א בי-לעט און איהר אוועקגעשיקט א היים.

ס'זענען אוועק עטליכע טעג און דער ה' מאראש האט פערגעסען די גאנצע געשיכטע.

אין א שעהנעם פריהמארגען איז צו דעם ה' מאראש אין וואוינונג אראפ-געקומען פאליציי און איהם אנגעהויבען שטרענג אויסצופארשען וואו איז די שיקסעלע. דער ה' מאראש האט ערקלערט, אז זיין עלטערע דינסט האט איהר מיט ן באהן צוריקגעשיקט א היים, וואס די לעצטע האט אויך בעשטעטיגט.

ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, איז די שיקסעלע אהיים נישט געקומען און איהרע עלטערן רערזעהענדיג, אז זייער טאכטער איז פערפאלען געווא-רען, האבען געמאכט א מהומה צווי-שען די קריסטליכע איינוואוינער און די גאנצע שולד ארויפגעווארפען אויף מאראש'ן. גלייכצייטיג זענען אלע קריס-טען אוועקגעלאפען צו דער מוטער פון מאראש'ס עלטערער דינסט און דעם גאנצען כעס אויסגעלאזען צו איהר אלס די מיטשולדיגע אין אומברענגען די פערפאלענע שיקסעל.

צום גליק האט די פאליציי נאך אנ'-ענערגישען ארומזוכען אויסגעפונען די פערפאלענע שיקסעל, וועלכע האט זיך פערבלאנדזשעט און איז פערבליבען ביי דער סטאציע בעליאני.

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטש 20

גאסטראלען פון די לאדזער ליבלינגס-ארטיסטען

חנה לערנער, שלמה קוטנער
דוד זיידערמאן, מ. הילסבערג

הונדערטער מענשען זענען נעכטען אוועק אהן בילעטען.

היינט, זונטאג, 9 אין אוונט ווערט געשפילט צום 3 טען מאל די אויסגענומענע פיעסע

א קרבן פון א שוועסטער

קאמעדיע אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון ז. ליבין.

א קרבן פון א שוועסטער איז דער גרעסטער שלאגער פון אלע טעאטערן. דאס איז א בילד פון לאדזער לעבען. אין א קרבן פון א שוועסטער ווערט גע-זונגען די שענסטע נומערן, און איהר וועט לאכען ביז טרעהרען. ס'נעמט אנטייל דער לאדזער כאר און ארקעסטער.

מארגען מאנטאג גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 80 גר. ביז 2.50 בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

Dr. med. I. PIK
וואלטשאנסקא 57
נערווען און אינערליכע קראנקהייטען
שפראכשטערונגען (שטאמלען), גייסטיגע הייל-מעטאדען פון נער-ווע[ז]ע צושטאנדען (שרעק, שלאפלאזיגקייט).
נעהמט אן פון 12 ביז 1 און פון 4 ביז 7. 576

צאהן-ארצט
JAKÓB KARMAZYN
צוריקגעקעהרט
פאלודניאווא 2.

Dr. JAKÓB KON
ארדינאטאר פון שטעטישען שפיטאל. אכושער
צוריקגעקעהרט.
שענקעוויטש 18, טעלעפאן 37-62.
אין די לעטשניצע אויף זאכאדניא 27 (רוג קאנ-סטאנטינער) פון 5 ביז 6 נאכט. 293

Dr. med.
M. GLAZER
ul. ZIELONA Nr. 6 טעל. 49-45
הויט- און וועענערישע קראנקהייטען.
נעמט אן פון 8-9.30, 12-2 און 7-8 אוו. 589

דער „מלך פון ירושלים".

איטאליענישער קעניג — א יודען פריינד.

(ספעציעל צום „נייעם פאלקסבלאט).

דער איטאליענישער קעניג וויקטאר עמאנועל דער דריטער איז איינער פון די ווייניגע געקרוינטע פערזענליכקייטען, וועלכע ווייזען ארויס עפענטליך און אויפריכטיג זייער פריינדשאפט צום יודישען פאלק און אנערקענונג פאר זיין טויזעניעהריגער קולטור.

עס איז בעקאנט געווארען, אז אין א געוויסער מאס האט ער עס שוין בירושה פון זיינע עלטערען, פון די טראדיציעס פון סאבאוצער דינאסטיע, פון זיין אור-זיידען, אטערוט דעם 6-טען, וועלכער האט געגעבען זיינע יודישע אונטערטאנער מערשידענע פריווילעגיעס.

וויקטאר עמאנועל, נאך איידער ער האט פערנומען דעם איטאליענישען טראן, פלעגט ארויסווייזען זיין פריינדשאפט צו יודען, און בשעת זיין רייזע קיין פאלעסטינע (דער איטאליענישער קעניג האט בחזקה דעם טיטול „מלך פון ירושלים"...) האט אויף איהם א געוואלדיגען איינדרוק געמאכט דער כותל-המערבי.

אין הערצל'ס טאגביכער געפינט מען א ריהרענדע בעשרייבונג, ווי אזוי אין איניגע יאהר ארום נאך זיין טראן-בעשטייגען, האט וויקטאר עמאנועל אויפגענומען אין קווירינאל-פאלאץ, דעם שעפער פון פאליטישען ציוניזם, הערצלען, וועלכען ער האט בעטראכט אלס ערשטען יודישען דיפלאמאט אין אייראפעאישען זין.

מען גיט איבער, אז כמעט ביי יעדער געלעגענהייט דערמאנט דער איטאליענישער קעניג דעם גוטען איינדרוק, וועלכען עס האט אויף איהם געמאכט ד"ר הערצל מיט 22 יאהר צוריק — סך-הכל איניגע חדשים פאר זיין פריהצייטיגען טויט.

דר. הערצל'ען האט בעגלייט בשעת זיין אויפענטהאלט אין רוים אדוואקאט פעלימצא רייוועגא, פארזיצער פון דער איטאליענישער ציוניסטישער גרופע, וועלכער האט מיר איבערגעגעבען איניגע פרטים פון הערצל'ס היסטארישען בעזוך אין קעניגליכען הויף.

וויקטאר עמאנועל האט אין א געשפרעך מיט דר. הערצל'ען, וואס האט געדויערט קנאפע אנדערטהאלבען שעהן ארויסגעוויזען א גענויע קענטניש פון דער גאנצער ענטוויקלונגס-עפאכע פון דער ציוניסטישער בעוועגונג און האט אונטערגעשטראכען זיין אנערקענונג פאר'ן יודישען ווילען אויפצובויען דאס אלטע לאנד.

דער איטאליענישער קעניג האט דאן בעוואונדערט די יודען, וועלכע זענען טראץ די צרות און אלערליי פערפאלגונגען, דאך פערבליבען געטריי זייערע נאציאנאלע טראדיציעס און דערהאלטען זייער מאראלישען פנים און אייגענארטיגע קולטור.

עס איז כדאי צו דערמאנען, אז דער איטאליענישער קעניג האט צום סוף פון זיין לאנגען געשפרעך, בעת וועלכען ער האט זיך פעראינטערעסירט מיט די אוגאנדא פערהאנדלונגען מיט דער ענגלישער רעגירונג, ארויסגעזאגט זיין פעראכטונג בנוגע יענע יודען, וועלכע שעמען זיך מיט זייער אפשטאמונג און ווילען פאר יעדען פרייז פערבארגען זייער יודישקייט.

דער דאזיגער סימפאטיע צו יודען איז וויקטאר עמאנועל טריי געבליבען ביז צום הייניגען טאג און עס שיינט אפילו, אז די לעצטע צוואנציג יאהר האבען נאך מעהר פערשטארקט זיינע פריינדשאפטליכע געפיהלען פאר די צילען, וועלכע הערצל האט פאר איהם ברייט ענטוויקעלט, ווי אויך פאר דער פערזאן פון מחבר פון „יודענשטאאט" גופא.

אזוי צום ביישפיל, ווען אין מאי 1908 איז אין זאל ראספארע, אין דער קעניגליכער זומער-רעזידענץ, אויפגענומען געווארען אויף א פריוואטער אודיענץ דער אבער-ראבינער פון פלארענץ ד"ר מארגוליעס, האט וויקטאר עמאנועל אליין פערפיהרט דעם געשפרעך וועגען הערצלען און געזאגט דערביי צום רב: — „וואס פאר א שאד, וואס דער מענש לעבט שוין נישט! ער איז געווען א העכסט אינטערעסאנטע פערזענליכקייט, ער האט געהאט אין זיך דעם גייסט פון משיח און האט מיט זיין גאנצען מהות געגלויבט אין ערפאלג פון זיין מיסיע! וואס פאר א שאד, אז דער מענש לעבט שוין נישט מעהר!"

וועגען ציוניזם האט דער הייניגער קעניג פון איטאליען זיך אויסגעדריקט, אז ער בעטראכט די בעוועגונג אלס א זייער ערנסטע און דערווארט פאר איהר א זיכערען ערפאלג.

אין דעמזעלבען גייסט האט זיך וויקטאר עמאנועל נאכדעם נאך איינציגע מאל אויסגעדריקט וועגען ציוניזם און זיין ערשטען פאליטישען פיהרער. נאכ'ן ערשטען ווינער קאנגרעס אויפנעמענדיג די פארשטעהער פון די יודישע געמיינדעס אין פיזא און ליווארנא, האט ער געוואלט זיין אינפארמירט וועגען די זיצונגען פון קאנגרעס, וועגען די ערפאלגען פון דער ציוניסטישער ארבייט און די ווייטערדיגע אויסזיכטען.

ד. קליינלערער.

אויפנאהמע לכבוד ראובן בריינין אין בערלין.

בערלין (יט"א) דער קלוב „בית-ועד" אין בערלין האט געמאכט א קבלת-פנים פאר ראובן בריינין, וועלכער געפינט זיך אין בערלין. די אויפנאהמע איז פארגעקומען אין דעם קאנפערענץ-זאל פון דער בערלינער יודישער קהלה. דעם גאסט האבען בעגריסט שאול טשערניכאווסקי און פראפ. יצחק מארקאן. בריינין האט אין אנ'איינהאלטסרייכער און שענער פארם איבערגעגעבען זייגע איינדרוקען פון ארץ ישראל און פון דארטיגען יודישען אויפבוי-ווערק.

א קבלת-פנים האט בריינין אויך געהאט אין שלום-עליכם-קלוב, וואו ער איז בעגריסט געווארען דורך דר. סינגאלאווסקי. דער גאסט האט דאן דערצעהלט, וואס ער האט געזעהען אין רוסלאנד און געשילדערט דעם נייעם לעבען אין די יודישע קאלאניעס.

אלטע
סאמאכאדען
(SAMOCHODY)
פאר פערזאנען און לאסט
קויף און פערקויף
שענקעוויטשא 107
ווי אויך פערשידענע טיילען זענען צו בעקומען אויף דער שטעל.
735

מבטל מאכען דעם מינדערהייטס-טראקטאט —

אזוי וויל די נאז. פאר.

די איצטיגע ססיע פון דער פעלקער-ליגע האט געגעבען די מעגליכקייט דער רעגירונג, וועלכע איז ביי אונז געשאפען געווארען נאך דער „מאי-רעוואלוציע", צום ערשטען מאל ארויסצוטרעטען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען פארום, דאס גיט באשירליך, דער ענדעקישער פרעסע א בעלעגענהייט צו אטאקירען די הייניגע רעגירונג, ווי אויך דעם אנפיהרער פון דער פוילישער אויסערן-פאליטיק — מין. זאלעסקי.

די „נאז. פאר. ווארש." שטעלט זיך אין פאזאן, ביילט צונויף די פויסטען און דראהט די... מערב-אייראפעאישע מלוכות מיט נקמה, למאי זיי האבען נישט מסכים געווען צו געבען פוילען א שטענדיגען ארט אין ראט פון דער פעלקער-ליגע.

אם כן איז דער „דווא גר." טאקע איינגעפאלען א „געניאלער" געדאנק — „מ'דארף מבטל מאכען דעם מינדערהייטס-טראקטאט".

„מ'וואלט געקענט מיינען — שרייבט דער ענדעקישער לייב-ארגאן — אז די פוילישע רעגירונג וועט פאר דער מפלה(?) וועלכע זי האט געליטען, בעמיהען זיך לפחות צו בעקומען עפעס א קאמפענסאציע, וועלכע וואלט א-הי כאטש מפצה געווען פאר דער עוולה. מיר האבען דא אין זינען די שוין פיל מאל בעריהרטע אין אונזער צייטונג פראגע וועגען בעפרייען פוילען פון דעם טראקטאט פון די נאציאנאלע מיעוטים".

„מיר האבען שוין געהאט די מעגליכקייט אנצוווייזען, אז אין שייכות מיט'ן אריינטריט פון דייטשלאנד אין דער פעלקער-ליגע איז געשאפען געווארען די מעגליכקייט יורידיש און פאקטיש מבטל צו מאכען דעם דאזיגען טראקטאט (? רעד.). פאר פוילען איז — צוליב דער נישט צווייידייטיגער שטעלונג פון דייטשלאנד — דאס מבטל מאכען דעם טראקטאט פשוט א נויטווענדיגקייט".

און כדי צו בעגרינדען „וויסענשאפטליך" אט די „נויטווענדיגקייט" ציטירט די „נאז. פאר." דעם ארטיקעל פון פראפ. פון אינטערנאציאנאלע רעכט פון ווילנער אוניווערזיטעט — קאמארניצקי, אין וועלכען דער פראפעסאר שרייבט:

„דער מינדערהייטס-טראקטאט אין די הענד פון דייטשלאנד, וועלכער איז א מיטגליד פון דער פעלקער-ליגע — דאס איז א קאמפס-מיטעל צו צוקלאפען די פוילישע מלוכה און צו שאפען אנ'אומרוהיגקייט אין מזרח-אייראפע".

טאמער איז די ראיה פון אזא „בר-סמכא" אויך נאך ווייניג, קומט דאס אנטיסעמיטישע בלעטעל און גיט צו פון זיך נאך אזא מין שטות:

„א הויבענדיג אנ'ענערגישע אקציע מבטל צו מאכען דעם טראקטאט, וואלט פוילען ארויסגעטראטען אין דער ראל פון פערטיידיגער (? — רעד.) נישט נאר פון איהרע גערעכטע סובערענע רעכט, נאר אויך פון די שלום-אינטערעסען פון מזרח- און מיטעל-אייראפע". מיט אנדערע ווערטער הייסט דאס, אז נאר א דאנק דעם מבטל מאכען דעם טראקטאט קען מען זיכערען דעם שלום אין אייראפע.

די „נאז. פאר." צווייפעלט אליין אבער, צי די הייניגע פוילישע רעגירונג וועט זיך לאזען אויף דעם דאזיגען געפעהרליכען וועג, וועלכער קען דערפיהרען צו גאנץ ווייטגעהענדע קאנסעקווענצען און זי פערלויפט באלד דעם וועג בזה הלשון:

„די שטעלונג פון דער הייניגער רעגירונג לאזט נישט איבער קיין שום ספק ות. די איצטיגע רעגירונג וויל פשוט נישט אנהויבען קיין אקציע וועגען בעפרייען פוילען פון דער גרויסער לאסט און זי רעזיגנירט בעוואוסטזיניג פון דער איצטיגער געלעגענהייט".

אט אזוי שרייבט א פוילישער ארגאן ערשט עטליכע טעג נאכדעם, ווי אין גענף האט זיך געשלאסען דער קאנגרעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען, אויף וועלכען די פאליאקען זענען דאסמאל געווען צאהלרייך פערטראטען.

*

ציטירענדיג די דאזיגע „חכמות" פון „דווא גראשע" שרייבט „גלאס פראוודי":

„פערקויפען די פרעטענזיעס אויף אן ארט אין פעלקער-ליגע-ראט — ס'איז א משוגע'נער געדאנק, אבער נאך ווילדער איז דער געדאנק אבצושאפען דעם טראקטאט, וועלכען מיר אליין ווילען פערברייטערען אויף אנדערע מלוכות, וואו ס'זענען געבליבען פוילישע מינדערהייטען.

דער דאזיגער טראקטאט, שרייבט ווייטער די צייטונג, וועט אויפהערען צו זיין פאר אונז דראהונג, ווען מיר וועלען בנוגע די מינדערהייטען אויספיהרען די קאנסטיטוציע".

א לאנד, וואו פרויען זאגען קיין ליגען נישט,

און טאמער זאגען זיי יא, שערט מען זיי אפ און זיי ווערען ארויסגעשטויסען פון דער געזעלשאפט.

אביסיניען איז אפשר דאס איינציגע לאנד, וואו פרויען זענען נישט בלויז קיין פלאפלערקעס נישט, נאר וואו זיי וועגען און מעסטען יעדעס ווארט, וואס זיי ברענגען ארויס פון מויל.

דאס נעהמט זיך דערפון, — דערקלערט די בעוואוסטע פארשערין ראזיטא מארבס — וואס אין אביסיניען איז קיינער נישט אזוי בעגלויבט, ווי א פרוי, און זי ווייס דעריבער וואס פאר אנ'אחריות ס'ליגט אויף איהר.

פארוואס ווערט די פרוי אזוי שטארק בעגלויבט אין אביסיניען?

ווי די זעלביגע פארשערין מיינט, שטאמט עס נאך פון יענע צייטען, ווען אביסיניען איז געווען א מאטריארכאט. ד. ה., ווען די פרוי איז געווען די הערשערין אין דער פאמיליע, אין שבט ווי אויך אין לאנד, ווען א פרוי'ס ווארט איז געווען געזעץ. און פון דאמאלס טאקי איז פערבליבען די מיינונג, אז א פרוי זאגט נישט קיין ליגען.

דעריבער טרעפט טאקי, אז ווען עמיצער ווערט גע'משפט פאר עפעס, און דערביי מעגען זיין פערשידענע עדות, וואס זאלען בעשטעטיגען אדער אפלייקענען דעם געמשפטנס שולד, איז גענוג, אז איין פרוי זאל קומען צום פראצעס און זאגען, אז זי ווייס. צי דער גע'משפטער איז שולדיג אדער אומשולדיג, און איהר ווארט וועט געגלויבט ווערען מעהר, ווי אלע אנדערע עדות צוזאמענגענומען.

די פרוי, וואס ווערט גערופען פאר אנ'עדות, ווערט דעריבער יעדער ווארט פאר'ן געריכט. טאמער אבער זאגט זי עפעס וואס ס'ווייזט זיך ארויס אויף דאס מינדעסטע נישט ריכטיג, ווערט גלייך געשיקט נאכ'ן בעשטראפער, דעם ארטיגען קצב, וועלכער קומט און שערט אפ דער פרוי איהרע האהר ביז די ווארצלען פאר אלעמען אין די אויגען.

און וויי צו דער פרוי, וואס מ'האט איהר אפגעשוירען. דאס שטעלט איהר אוועק כחוץ דער געזעלשאפט. דאס צו שיידט איהר גלייך מיט איהר מאן. און זי וועט מעהר נישט קריגען קיין אנדערען, קייגער וועט צו איהר מעהר נישט רעדען און מיט איהר גישט האבען צו טון. און וואו זי וועט קומען וועט מען אויף איהר טייטלען מיט די פינגער: אט געהט זי, די ליגנערין!

דער גאנצער אביסינישער לעבעוסשטייגער בערוהט אויף דער אמת'דיגקייט פון איהרע פרויען און טאמער א פרוי מעג דארטען גנב'ענען און אויב עס וועט איהר נאר געלינגען, וועט מען נאך קוקען אויף איהר מיט דרך ארץ, ווייל דערמיט האט זי געוויזען אז זי איז עקאנאמיש און שפארזאם. זי מעג אפילו בעגעהן א רציחה און זי זאל ארויס פריי, מחמת דארטען הערשט נאך די בלוטיגע נקמה און זי קען צו יעדער צייט בעווייזען, אז זי האט דערמיט געוואלט זיך נוקם זיין אן א רציחה, וואס איז בעגאנגען געווארען אין איהר משפחה. נאר איין זאך טאר זי נישט — זאגען א ליגען.

די זעלבע טראדיציעס הערשען אויך ביי די דארטיגע „שווארצע יודעלעך", די פאלאשען, וועלכע זאגען, אז זיי שטאמען אפ פון'ם זון, וואס די מלכה שבא האט געבוירען פון שלמה המלך און זיי היטען אפ יודישע מנהגים.

די פארשערין ברענגט דערביי א כאראקטעריסטישע געשיכטע, וואס ס'האט פאסירט אין איהר אנוועזענהייט אין פאלאשען-דארף לאסטא, אין צפון-אביסיניען,

א יונגע שעהנע פאלאשען-מיידעל איז געצוואונגען געווארען פון איהרע עלטערן זי זאל חתונה האבען מיט אנ'אלטען מאן. שפעטער האט דאס יונגע ווייבעל זיך בעקענט מיט א בחור'ל, און זיי האבען זיך ליב געקריגען. דער מאן האט עס בעמערקט און ס'איז געקומען צו א קריגעריי צווישען איהם און דעם יונגען געליבטען, ביי וועלכען ער, דער עלטערער, איז דערשאסען געווארען.

קיין קרובים וואס זאלען נעהמען נקמה פאר זיין בלוט האט דער מאן נישט געלאזען. אבער דא זענען די ברידער פון דעם ווייבעל צוגעשטאנען צו איהר, אז אזוי ווי איהר מאן האט נישט געלאזען קיין קרובים, וואס קענען נעמען בלוט-נקמה, פאלט דער חוב אויף איהר, אז זי מוז איהר געליבטען אליין דערשיסען. זיי האבען איהר אריינגעשטופט א ביקס אין האנט און איהר געצוואונגען שיסען. זי האט אבער געשאסען אזוי, אז זי זאל נישט טרעפען.

די ברידער האבען דאמאלס אנידערגעלייגט דעם געליבטען אויף דער ערד, איהם צוגעהאלטען און געצוואונגען דער שוועסטער זי זאל ווידער שיסען אויף איהם. אבער אויך דאס מאל האט זי געשאסען אזוי, אז די קויל האט געטראפען אין גראז.

די ברידער האבען נאכדעם געשטעלט זייער שוועסטער צו א שטרענגען פערהער און געהייסען איהר שווערען, אז זי האט נישט בכיון געשאסען אזוי, זי זאל דעם געליבטען נים טרעפען. דאס מיידעל האט געשוואוירען, און די ברידער האבען דעם יונגענמאן אפגעלאזען, מען האט זי אבער געשלעפט צום שערער, וואו מ'האט איהר מיט דער שער פערשטעמפעלט פאר א ליגנערין.

אַ האַלבער מיליאָן יודען

וועט בעזעצט ווער'ען אויף ערד אין רוסלאַנד

אין משך פון 10 יאָהר*)

אין צעהן יאָהר בעזעצען 500 טויזענד יודען אויף ערד — דאָס איז דער לאָזונג און דאָס איז די פּראַקטישע אויפגאַבע, וואָס האָט זיך געשטעלט דער „קאָמערד" און וואָס איז בעשטעטיגט געוואָרען פון אַלפאַרבאַנדישען צענטראַלען אויספיהר-קאָמיטעט.

פאַרוואָס האָט זיך געשטעלט דער „קאָמערד" אַזאַ אויפגאַבע? דערפאַר, ווייל די עקאָנאָמישע לאַגע פון אַ גרויסען טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין ראַטען-פערבאַנד איז אַ שווערע, וועלכע האָבען קיינע אַנדערע פּערספּעקטיווען נישט, אויב נישט צוגעצויגען ווערען צו פּראָדוקטיווער אַרבייט.

אין ראַטען פערבאַנד וואוינען 2,744,757 יודען, פון וועלכע 850 טויזענד נפשות געהערען צום אַרבייטער קלאַס, 130 טויזענד נפשות צו ערד-אַרבייטער און די איבריגע געהערען צו קוסטאַרען, קרעמערס און מענשען אָהן בעשטימטער בעשעפטיגונג, אַזוי ווי ס'אין אונמעגליך, אַז אין די נאָענטסטע אָהרען זאָל אַדיינגעצויגען ווערען הונדערטער טויזענדער געוועזענע נישט אַרבייט-מענשען אין פאַבריקען און זאַוואָדען, איז מען איבערגעגאַנגען צו ערד-אַרבייט.

פאַר דער צייט פון דער רעוואָלוציע, ווען די יודען זענען געוואָרען גלייכבערעכטיגט זענען סטיכיש שוין אַריבערגעגאַנגען אויף ערד-אַרבייט 50 טויזענד יודען, פאַר די צוויי יאָהר עקזיסטענץ פון „קאָמערד" זייען בעזעצט געוואָרען אויף ערד 10 טויזענד פאַמיליעס, וואָס מאַכט אויס 50 ט. נפשות. אַט די 100 טויזענד יודען, וועלכע האָבען זיך בעזעצט אויף ערד פאַר אַזאַ קורצער צייט, בעווייזען אונז ווי גרויס ס'זענען די ווייטערדיגע פערספּעקטיווען אויף דעם געביט.

פאַר די צוויי יאָהר איז אויסגעגעבען אויף איינאָרדנען די 10 טויזענד פאַמיליעס אַרום 9 מיליאָן רובל, וועלכע ווערען איינגעטיילט אויף אַזאַ אופן:

מיטלען פון די איבערוואַנדערער — — — — 2.000.000 ר.

„אַגראָ-דזשאָינט" — 3.600.000 „

„אָרט" — — — — 150.000 „

„יקא" — — — — 200.000 „

פון פערשידענע אויסלענדישע אָרגאַניזאַציעס (דורך „געזערד") — 100.000 „

לאַנדווירטשאַפטלעכען קרעדיט (דורך „געזערד") און אַנד. קרעדיטען 895.000 „

פון מלוכה בודזשעט אין פערבאַנד אין אוקראינע — — — — 1.860.000 „

צוזאַמען — — 8.815.000 ר.

אַ חוץ אַנדערע קליינע סומעס, פון וועלכע מיר האָבען נישט קיין רעכענונג. פון דער דאָזיגער סומע פאַלט אויס 8,060.000 אויסלענדישע געלד און אַ גרויסער טייל מלוכה-מיטלען. מיר רעכענען נישט דעם ווערט פון דער ערד, וועלכע די ראַטען-מלוכה גיט אומזיסט.

דורכפיהרענדיג אונזער פּלאַן צו בעזעצען 500 טויזענד נפשות אין אַ משך פון 10 יאָהר רעכענען מיר אויף אַזאַ אופן:

יאָהרען	איבערוואַנדערער-פאַמיליעס
1927	6300
1928	6400
1929	6500
1930	8000
1931	9000
1932	10000
1933	10000
1934	10000
1935	10000
1936	10000
צוזאַמען	96,000

די נאָהנטסטע דריי יאָהר דאַרפען מיר בעזעצען אויף ערד 19200 פאַמיליעס און מיט די פריעריגע 10 טויזענד וועלען מיר האָבען קרוב צו 30 טויזענד פאַמיליעס, וועגען וועלכע עס קומט שוין אויס ביי היינטיגען טאָג קאָנקרעט זיך צו בעשעפטיגען דעם „קאָמערד". די ערד איינאָרדענונג אויף די נאָהנטסטע דריי יאָהר וועט דאַרפען געהן מייסטענס אויף אוקראינע, אָבער דער גרעסטער טייל אין קרים. אויף אוקראינע וועלען אין די נאָהנטסטע 2 יאָהר שוין נישט זיין קיין פרייע ערד-פאָנדען. אויף דעם 1927-טען יאָהר האָט דער אוקראינער ראַטפאָלקאָם אויסגעטיילט ערד פאַר 1500 פאַמיליעס און מאַר עטליכע הונדערט פאַמיליעס האָבען מיר נאָך פרייע ערד, וועלכע זענען ביי אונז איבערגעבליבען פון הייַיאָהר, דערהויפּט איבער'ן רוחק אין געלד.

לויט'ן פערספּעקטיווען-פּלאַן פון „קאָמערד" אין 10 יאָהר צו בעזעצען 500 טויזענד מענשען אויף ערד, וועט מען דאַרפען 124 מיליאָן רובל. פון דעם 20 מיליאָן פון די איבערוואַנדערער, ביז 30 מיליאָן פון מלוכה-בודזשעט, 7 מיליאָן פון לאַנדווירטשאַפטליכען קרעדיט און 67 מיליאָן רובל פון אויסלאַנד.

לויט'ן פּלאַן וועלען די יודישע ערד-אַרבייטער פערנעמען אַרום 1.500.000 דעסיאַטין ערד, אויף וועלכע ס'וועלען זיין בעזעצט 500 טויזענד מענשען. אין לאַנד וועלען צוקומען יעהרליך לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָדוקטען אויף אַ סומע פון איבער 60 מיליאָן רובל.

פאַר אַזאַ קאָלאָסאַלער אַרבייט האָט זיך גענומען דער „קאָמערד". די דאָזיגע אַרבייט וועט געבען די מעגליכקייט צו שאַפען יודישע ראַיאָנען, וועלכע בילדען זיך שוין נאָך צוויי יאָהר אַרבייט, און וועט געבען די מעגליכקייט צו שאַפען אַ יודישע ראַטען-רעפּובליק.

י. לעחין.

*) דער כאַרקאָווער „שטערן" נומ. 197, פון זונטאָג 29. אויגוסט, איז אינגאַנצען געווידמעט דעם צוויי-יאָהריגען יובילעי פון „געזערד" (געזעלשאַפט צו בעזעצען יודען אויף דער ערד). פון דאָרטען נעמען מיר אַרויס, מיט געוויסע קיצורים, דעם דאָזיגען אַרטיקעל. די רעד.

די רענאָמירטע שולע פאַר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ.

7-קלאַסיגע שולע פון פ. כאַצענעלזאָן נאַחומאָב נ' יעגאַם 6 צווישען נאָוואָמיעסקאַ און ווסכאָדניאַ.

עס ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאָהר שילער און שילערינם. אַ ספּעציעלער פּאָרבערייטונגס-קלאַס פאַר ענטוויקעלטע 6-יעהריגע קינדער. אַ גרויסער פּראָגראַם פון העבּרעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי-קודש ווערען געלערנט אונטער דער הנהלה און השגחה פון בעריהמטען אַלטען למדן ר' בנימין יעקב כאַצענעלזאָן.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאַר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאָהר אַ פרעבעל-שולע / Freblówka

פּויליש און העבּרעאישע לידער און לייכטע געשפּרעכען. גימנאַסטיק מיט מוזיק. ■■■ ריטמישע טענץ. ■■■ האַנד-אַרבייט. אָנפאַנגס-לעהרע פון לעזען, שרייבען פּויליש און עברי (דאַווגען).

נאָכמיטאָג-שולע 50% ביליגער. נאָכמיטאָג-פרעבלשולע. 979

איינשרייבונגען פון ר"ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אָווענד.

לכבוד יום-טוב!

צו די בעפאָרשטעהענדע ימים-טובים עמפּפעהל איך מיינע געעהרטע קונדשאַפט אַ גרויסע אויסוואַהל פון: פּודער, טואַל עט-זייפע, קעלנישע אונפּלוי מען-וואַסער, פּערפומען, ווי אויך אַלע אַרט קאָסמעטישע אַרטיקלען. צו קאָנקורענץ פּרייזען!

פאַר ענגראָס-טען גרעסערער ראַבאַט! רעיעלע בעדינונג, ווי אַ ביסעל!

מיט אַכטונג י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ 11.

Paryski Zakład Fotograficzny

wł. H. SROKA, Brzezińska 69.

מאַכט בעקאַנט, דאַס אויסער די אַטעליער-אַרבייט, ווי רעטושירטע פּאָטאָגראַפיעס און פּאָרטרעטען, ווערט אויך אָנגענומען פערשיידענע פאָטאָגראַפישע אַרבייטען פאַר אינדוסטריע-צוועקען, ז. ב. פאַבריקען, אינזערע אויפנאַהמען, מאַשינען-פּלענער. אַ ספּעציעלע אָפּטיילונג פאַר קלישען פון 3-פאַרביגען-דרוק (גאַטור-טרייע פאַרבען), פאַרבען-קלישען פאַר קינאָ-רעקלאַמען לויט די מעטאָדע "Autochrome" Lumiere גרופּען-אויפנאַהמען פון שול-קינדער צו זעהר ביליגע פּרייזען. ספּעציעלע הנחות פאַר אַרטיסטישע קרייזען. די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט שנעל, פּינקטליך און רעעל. צופאָהר מיט'ן טראַמוויי נומער 1.

מיט אַכטונג ה. סראָקאַ.

Dr. ALTERMAN-GURFEL

אַקושערין און פרויען-קראַנקהייטען.

Piramowicza 10.

נעהמט אָן פון 4–6 נאָכמיטאָג Tel. 46-96.

Dr. Prybulski

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וענערישע- און האָר- הויט - קראַנקה. מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַלען. נעמט אָן 9–1, 4–8 אָוו., דאַמען: 4–5

אַמעריקאַנער יודען קליבען געלד פאַר אַ... פּריסטאַוו

אין אַמעריקאַ האָבען בערעזינער לאַנדס-לייט אויפגעהויבען אַ געלד-אַקציע פאַר זייער געוועזענעם פּריסטאַוו אין שטעטעל יאַנקאָוו-באָגדאַנאָוויטש.

די מעשה איז פאָלגענדע:

מיט אַ צייט צוריק האָט זיך דער געוועזענער פּריסטאַוו אין בערעזין, אַלט 80 יאָהר, געווענדעט צו איינעם פון זיינע בערעזינער יודישע לאַנדסלייט אין אַמעריקאַ, אַז אויב עס איז מעגליך, זאָל מען איהם איצט אַרויסהעלפען מיט אַביסעל געלד, ווייל ער געפינט זיך אין אַ גרויסער נויט.

דאַן האָט דער בערעזינער פעראיין אויפגענומען די פראַגע ווענען שטיצען דעם געוועזענעם פּריסטאַוו; מען האָט זיך דערמאָנט אין די אַלע גוטע זאַכען, וואָס ער האָט געטון אין דער צייט, ווען די גאַנצע מאַכט איז געווען ביי איהם אין דער האַנד; ווי ער האָט אַרויסגעהאָלפען יעדען אָרימען יודען וואָס האָט זיך געווענדעט צו איהם נאָך הילף. דער רב פון בערעזין האָט געהאַלטען אַ רעדע און אַפּעלירט צו אַלעמען, מען זאָל דעם געוועזענעם פּריסטאַוו העלפען, און דאַן האָבען זיך די בערעזינער לאַנדסלייט וואַרעם אָפּגערופען און אַרויסגעשיקט אַ סומע געלד זייער געוועזענעם „סטאַנאָוואָי", וואָס האָט זיך אַלע מאָל אויסגעצייכענט מיט זיין גוט האַרץ.

אין יענער צייט — דאָס איז געווען מיט עטליכע מאָנאַטען צוריק — האָט דער זשורנאַליסט מ. גלעבאָוויטש געדרוקט אַן אַרטיקעל וועגען דעם אין „פאָרווערטס". דער אַרטיקעל איז פון איינעם פון די בערעזינער לאַנדסלייט איבערזעצט געוואָרען אויף רוסיש און אַרויסגעשיקט געוואָרען צום געוועזענעם פּריסטאַוו. דער אַרטיקעל האָט אויף דעם געוועזענעם פּריסטאַוו אַזוי געווירקט, אַז ער האָט צום „פאָרווערטס" צוגעשיקט אַ בריף, אין וועלכען ער דריקט אויס זיינע געפיהלען און זיין דאַנקבאַרקייט.

דער בריף איז זעהר אינטערעסאַנט און דער „פאָרווערטס" ברענגט איהם אין אַ ווערטליכער איבערזעצונג אויף יודיש.

אָט זענען אויסצוגען פון בריף:

בערעזין, מינסקער קרייז.

זעהר געערטער רעדאַקטאָר פון דער יודישער סאָציאַליסטישער צייטונג „פאָרווערטס".

ערלויבט מיר, דעם געוועזענעם סטאַנאָוואָי פּריסטאַוו אין בערעזין אויסצודריקען מיין דאַנק פאַר דעם אַרטיקעל, וואָס איז געווען געדרוקט וועגען מיר אין אייער געשעצטער צייטונג.

מיין פען איז זעהר שוואַך, ספּעציעל איצט, ווען איך בין שוין אַ זקן פון 80 יאָהר", און איך בין דעריבער נישט אימשטאַנד אויסצודריקען דעם געפיל, וואָס איך האָב איבערגעלעבט ווען איך האָב דעם אַרטיקעל איבערגעלייענט.

פאַר מיר איז דער אַרטיקעל אַ היסטאָרישער דאָקומענט און דער בעסטער מעדאַל, וואָס איך האָב ווען ס'איז געקריגען פאַר די אַלע וואָס איך בין געווען אַ סטאַנאָוואָי-פּריסטאַוו אין בערעזין. עס איז מיר גרינגער צו האַלטען שטאַלץ מיין מידען, גרייז-גרויען קאָפּ ווען איך דערמאָן זיך ווי פיין און איידעל און גוט עס בעציהען זיך צו מיר מיינע יודישע לאַנדסלייט פון יענער זייט ים. דאָס איז אַ גרויסע טרייסט אין אַ צייט, ווען מען האַלט שוין ביים אויסלעבען די לעצטע יאָהרען.

איך דאַנק גאָט, וואָס גראָד מיר איז בעשערט צו פילען זעהר גוטע און איידעלע בעציהונג: עס איז מיר ווירקליך אָנגענעם, וואָס מיינע בערעזינער יודען האָבען מיך נישט פערגעסען אין דער צייט ווען איך בין אַלט, צובראָכען און עלענד אין דעם קליינעם שטעטעל, וואו די אָרימקייט איז זייער גרויס אָבער וואו עס האָבען אַמאָל דאָך געלעבט מענשען טעטיגע, מענשען פיינע, איידעלע און פיהלענדע, ווען קינדער עס האָבען שפּעטער אויסגעוואַנדערט קיין אַמעריקאַ און דאָרטען איינגעאָרדענט זייער לעבען.

עס שטעלען זיך מיר טרעהרען אין די אויגען ווען איך לעז דעם אַרטיקעל אין וועלכען עס ווערט בעשריבען וואָס ס'איז פאָרגעקומען אויף דעם מיטינג פון דעם „בערעזינער פעראיין"; ווען מיין פריינד מ. לאַפּידוס האָט אַפּעלירט צו די לאַנדסלייט, אַז מען זאָל מיר אויף דער עלטער אַרויסהעלפען מיט אַ ביסעל געלד, ווי עס איז פאַר אַלעמען ווי לעבעדיג אויסגעוואַקסען דאָס געשטאַלט פון זייער געוועזענעם סטאַנאָוואָי-פּריסטאַוו און ווי דער רב מ. תאומים האָט וועגען מיר גערעדט ווי וועגען אַ הייליגען.

איך האָב קיינמאָל נישט געוואָלט מאַכען פאַר זיך אַ קאַריערע דורך דעם, וואָס מען פערפאָלגט אַנדערע, דורך דעם וואָס מען איז אַן אַנטיסעמיט און מען זוכט אַלץ געלעגענהייטען צו טון יודען שלעכטס. דאָס זעלבע איז אויך געווען מיט מיין פרוי. מיר האָבען אַלע מאָל געשטרעבט אויסצוקומען מיט מענשען אויף אַ גוטען אופן און לעבען אַזוי, אַז דער אייגענער געוויסען זאָל זיין ריין. „קיין אונטערשיד צווישען יוד און קריסט!" — דאָס איז געווען מיין כלל.

פאַר אייך-וועגס שיק איך אייך פאָטאָגראַפישע בילדער מיינע — איינע אין דער אוניפאָרם פון אַ פּריסטאַוו (די בילד איז גענומען געוואָרען נאָך מיט 35 יאָהר צוריק. ווען איך בין אַלט געווען 45 יאָהר) און די צווייטע פון אַ צייט ווען איך בין שוין אַ זקן פון פופציג יאָהר. זאָלען מיינע בערעזינער יודישע לאַנדסלייט זעהן זייער געוועזענעם „סטאַנאָוואָי" צו וועמען זיי ווייזען אַרויס אַזוי פיל אויפמערקזאַמקייט.

זאָל זיי גאָט דערפאַר העלפען.

איך דאַנק אויך דעם רב מיכאל תאומים פאַר דער רעדע וואָס ער האָט געהאַלטען. אויב איך האָב קיין טעות נישט, זאָגט מען אויף יודיש אין אַזאַ פאַל: „יישר-כח".

איך בעט אייך אויך, אַז מען זאָל מיר ענטשולדיגען פאַר מיין שלעכטער האַנדשריפט. דאָס איז נישט מיין שולד. פערגעסט נישט, אַז איך בין שוין 80 יאָהר אַלט און די הענד ציטערן.

נעמט אָן מיין פערזיכערונג אין אמת'ער און אויפריכטיגער אַכטונג און איבערגעבענקייט.

דער געוועזענער סטאַנאָוואָי-פּריסטאַוו.

יאַנקאָוו אַמוראַטאָוויטש באָגדאַנאָוויטש.

די רעדאַקציע פון „פאָרווערטס" מאַכט לסוף אַ בעמערקונג, אַז כאָטש דער פּריסטאַוו רעדט נישט אין זיין בריף וועגען זיין שווערער לאַגע, איז אָבער בעוואוסט דער רעדאַקציע, אַז דער אַלטער פּריסטאַוו נויטיגט זיך איצט אין אַן אָפּעראַציע אויף אַן אויג און דערווייבער שלאָגט דער „פאָרווערטס" פאָר, אַז בערעזינער לאַנדסלייט זאָלען אויפהויבען אַ צווייטע געלד-אַקציע פאַר זייער געוועזענעם פּריסטאַוו.

ווי עס איז צו זעהן פון דעם פאַקט זענען אין צאַרישען רוסלאַנד אויך געווען פּריסטאַוו'ס חסידי אומות העולם, וועלכע וועלען גישט נאָר האָבען עולם-הבא נאָר שוין אויך ביים לעבען עולם הזה.

——●●●●——

רעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 / $6^1/_2$-$7^1/_2$
ד״ר רוזשאנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11-10 / 2-1
ד״ר גאלדשטיין-פאראק	אויגען-קראנקהייטען	2-1 8-7
ד״ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2-12
ד״ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד״ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-$11^1/_2$ 6-5
ד״ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4-3 ז.1-2
ד״ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 $7-5^1/_2$
ד״ר סטופעל	רענטגען	6-4 12-10
ל. פרוסאק	צאהן-ארצט	10-2
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	7-4

צאהן-פונקציאנירונג, בעליכטונגען, קאנאען, פלאמבען, א או. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
איינפוהרונגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
היידים אין ד׳ ר שפאט.

ערער אינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
זופאנס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו.
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (הויף.)
אין מעבעל-געוועלב, (פריוואט-וואוינונג שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג גרויסער. נעניצטע מעבעל פון גוטען צושטאנד צו פערקויפען.
1374

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!
אין סאמער יאר זאלסטו קומען צו לויפען אין בירא פעטריקאווער 18, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט
אלערליי ביטעם לויט׳ן אוסטאוו, קלאוזעס, ואבעזעפיעטשעניעם אויף אלע שטעט און
פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, ארוואלי-ניצס, רעקורסען- ווענען ראנצעסיעס
אין קאמיסאריאט-רזשאנדוג, ביסעט און אלע פא-ליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטו-טען, אקטען אינטע-ציזיעס, אקטען
ראראזיעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך
איבערזעצונגען און אלע שפראכען.
503
שנעל, רעיעל און ביליג!

נוצליך פאר אייער געזונד
דער בעוואוסטער ערשט-קלאסיגער
פענסיאנאט עלבינגער
טאמאשאוו מאזאוו.
מאכט דערמיט בעקאנט, אז עס ווערען אנגענומען געסט אויף די גוטענדע ימים טובים. ערשט קלאסיגע קיך מיט רייכע געזונדע בעקעסטיגונג און ווערט איינגעארדנעט א אייגענע מנין מיט א זעלטענעם בעלי תפלה
דער פענסיאנאט איז פון אלע זייטען ארומגענומען פון די בעריהמטע ספאלער וועלדער איבעראל עלעקטרישע בעלייכטונג ווי אויך אלע מאדערנע בעקוועמליכקייטען, קורץ: בעקוועם און פערגעניגענספאל און אלע הויגיענישען
פרייזען צוגענגליך.
בעמערקונג: דער פענסיאנאט וועט אויך צום ווינטער זיין אפען אהן איבעררייס אין ספעציעלע ווארמע זוניגע צימערן און עס ווערט בעזונדערס אכט געלעגט אויף דער היימ-ליכקייט אנגענעהמער פערוויילונג און צופרידענהייט פון די געסט.
565

8-קלאסיגע רעליגיעזע גימנאזיע
„בית אלפנא"
צעגעלניאנא 60
איינשרייבונגען טעגליך פון 10 ביז 1 מיטאג.
די עקזאמענס הויבען זיך אן דעם 13 סעפטעמבער (ה׳ תשרי תרפ״ז)
קאנדידאטען צו די העכערע קלאסען בעקומען גרויסע הנחות און שול-געלד.
דירעקטאר! ה. פינקעלקרויט.
770

8-io kl. GIMNAZJUM MĘSKIE
T-wa Szerzenia Oświaty wśród Żydów w Łodzi
Pomorska 48, telefon 6-64.
Początek zajęć i egzaminów wstępnych 15.IX o godz. 8-ej rano. Zapis kandydatów codziennie od godz. 9-ej rano do 2-iej popoł. Czesne zniżone; w klasach niższych 300 zł. rocznie.
878

וויכטיגע נייהייט
פעלצווארען
אויף ראטעס
מענער און דאמען פעלצען אויך
איינצעלנע פוטערלעך און
גרויסען אויסוואהל
— — צו בעקומען ביי — —
I. SZWARCMAN
41 NARUTOWICZA 41 866
ס׳ווערט אויך אנגענומען אלע ארט רעפעראטורען.

א צימער
ביי אן ארענטליכע פאמיליע, מיט דורכגאנג בעזונדערן איינגאנג, און דער געגענד פון ניי-שטאט ביז צעגעלניאנא אויך און די קווער-גאסען, פאר א צוקונפט. פאר-פאלק אהנע קוך-בענוצונג ווערט פון זאפארט געזוכט. אפערטען און ארטיג. פאר M. J.

דאנטיסט און צאהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! בצראטונג אהן בעצאהלט

מעבעל
שלאפצימערן, עסצימערן, מעבעל-קאבינע-טען, פארצימערן, קוכען איינרכטונגען ווי אויך איינצעלנע מעבעל-געגענשטאנדען צו צוגענגליכע פרייזען אויף בעקוועמע בעדינגונגען
קען מען בעקומען נור אויף
699
5 Zawadzka 5 (אויפ׳ן הויף).

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אן אין פרוהגים פון 4 ביז 6 אווענד צו קליניקם פייזען. ווי
31 נאראטאסא 31.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia 16, Tel. 11-24
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 6, 7, זונטאג פון 3—4.

נישט מאאק
פערגעסט
פערניכטעט אלערליי ווערים
PAMIĘTAJ MAOK TĘPI WSZELKIE ROBACTWO
פאר ם נישט אז, הוזנרע איינגלונג.

אין וואלד פון לידענשאפטען.

(ראמאן).

338)

דער דאקטאר איז צוזאמען מיט זאנענקאמפען און קורט׳ן ארויס פון צימער, און אפגעבענדיג זיי ביידען מזל טוב, האט ער שפאסיג צוגעגעבען:

— מיר דאקטוירים, קאנען, פערשטעהט זיך, פערשרייבען פערשידענע מעדיצינען, וואס העלפען די חולאים; מיר קאנען זעהר פיל אויפטון, כדי ארויסצורייסען פונ׳ם טויט זיין רויב; אזא רפואה אבער, ווי איהר האט מיט זיך, הער זאנענקאמף, גע-בראכט אייער טאכטער, וועט איהר איז קיין שום אפטייק נישט געפינען, און קיין דאקטאר וועט נישט ביכולת זיין צו פערשריי-בען אזא מעדיצין. די בעסטע רפואה פאר א קראנק און פער-וואונדעט הארץ איז — ליבע און גליק! יא, יא — אט דער דא-זיגער מיטעל ווירקט שטענדיג אויסגעצייכענט!

ארויסרעדענדיג דאס, האט ער פארזיכטיג אראפגעווישט א פערלעטע-ישע טרעהר, וואס האט זיך שטיל אראפגעקייקעלט אויף זיין גרויער בארד.

אין א וואך שפעטער האט שוין הונדא פערלאזט דעם לא-זארעט, און אונטערגעהאלטען פון קורט׳ן און דעם פאטער, איז זי ארויס אנ׳אטעם צו טון מיט פרישע לופט, און זיך אנצוא-ווארעהען אויף דער פריהלינגס-זון.

די בעלאגערונג פון פראג האט נאך געדויערט, און די סביבה האט זיך נאך געפונען אין רשות פון די פייסען. הונדא האט דעריבער געקאנט גאנץ רוהיג אומשפאצירען אין דער גע-זעלשאפט פון איהרע נאהענטסטע מענשען, און אפילו מאכען גאנץ ווייטע אויספלוגען אין די טעג, ווען איהר געזונד-צושטאנד האט עס איהר דערלויבט.

עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער קלאפ מיט׳ן שווערד, וואס באטיאני האט געגעבען הונדא׳ן האט נישט בעריהרט קיין וויכטיגע ארגאנען און נאר דער אונגעהויערער אפפלוס פון בלוט האט דאס מיידעל געבראכט צום ברעג פון קבר.

לויט׳ן בעפעהל פון קעניג, וועלכען מען האט אלע טאג ראפארטירט וועגען דעם געזונד-צושטאנד פון דער מיידעל — פלעגט הונדא בעקומען צוגעשיקט פון קעניגל׳כען קעלער די בעסטע ווייגען און דעליקאטעסען.

אינגיכען האט די רויטע פארב ווידער אנגעהויבען צו שפילען אויף הונדא׳ס באקען, און דאס פערהיילען פון דער וואונד איז צוגעגאנגען אזוי שנעל, אז דער אלטער דאקטאר האט זיך ממש גע׳חידוש׳ט.

הונדא איז געווארען, נאך דער שווערער חולאת, געזונטער און קרעפטיגער, ווי פריהער.

אין משך פון א פאר וואכען איז זי געווארען פולער, צייטיגער, און איהר קערפער האט פערלוירען דעם פריהעריגען אויסזעהן.

זי איז פערוואנדעלט געווארען אין אנ׳עכטע פרוי, און קורט האט ממש נישט אראפגעלאזט אנ׳אויג פון איהר פאר ענטציקונג.

און נישט בלויז ער אליין איז נתפעל געווארען פון איהר שענקייט.

ווען הונדא פלעגט זיך דורכשפאצירען מיט איהר פאטער און חתן איבער׳ן לאגער, האבען זיי די זעלנער פריידיג בעגריסט; די אפיצירען פלעגען צוקומען נאכפרעגען, וואס זי מאכט, און ארום און ארום האט מען מיט ענטציקונג געשעפטשעט:

— דאס איז אונזער הלדין! קוקט נאר זי אן!.. זי איז געוועזען אין אונזערע רייהען און האט געקעמפט, ווי א מאנספער-שוין! דאס איז דאך הונדא אונזער פרייסישע העלדין!

— לאז זיך נאר נישט דעם קאפ פערדרייען פון דעם ער-פאלג, קינד מיינס! האט איינמאל א זאג געטון זאנענקאמף, שמייכ-לענדיג, און גלעטענדיג בעת מעשה די גאלדענע לאקען פון זיין טאכטער, ווי ער פלעגט עס טון אמאל, ווען זי האט נאך גע-וואוינט אין „בלוטיגען שלאס" — ס׳איז גלייכער צו זיין א גוטע בעל הבית׳טע, איידער אנ׳ארלעאנישע יונגפרוי! אויפ׳ן שלאכט-פעלד איז נישטא קיין ארט פאר א פרוי!

— איך מיין אויך אזוי! — האט געזאגט הונדא — אונזערע זיגען דארפען נאר בעשטעהן אין דעם בעהערשען דורך ליבע די הערצער פון אונזערע מענער!

זי האט דערביי א צארטען בליק געווארפען צו קורט׳ן, און אויסגעשטרעקט צו איהם איהר האנד.

זאנענקאמף האט בעשלאסען נישט צו פערבלייבען מעהר אויפ׳ן קאמפס-ארט; ער האט געוואלט וואס גיכער פערבינדען די צוויי ליבענדע הערצער.

ער האט נעהאלטען, אז כל זמן צוויי מענשען האבען זיך בעגעגענט און זיך געפונען פאר פאסיג איינער צום צווייטען — דארף מען נישט מאכען קיין שהיות.

אגב האט ער נאך געפיהלט א שרעק, א סכנה פאר הונדא׳ן — איהר מוטער.

ער האט גוט געוואוסט, אז ער דארף אפהיטען הונדא׳ן פון איהר אייגענער מוטער — פון די פערפאלגונגען מצד אדע-לינא בארבעריני. דעריבער האט ער אויך געוואלט צופיהרען איהר לעבען צו א שטילען האפען, און איבערגעבען זי אונטער דער שוץ פון קורט׳ן, וועלכער וועט שוין זארגען דערפאר, אז מיט זיין יונג ווייבעל זאל קיין בייז נישט פאסירען.

נאך דער חתונה האבען זיך קורט מיט הונדא׳ן געקליבען צו פערברענגען א יאהר צייט אין דער היים פון קורט׳ס עלטערן.

ס׳איז נאר אויסגעבליבען צו אפשפילען די חתונה; און קורט האט זיך בעמיהט צו בעקומען דעם נויטיגען אורלויב.

(פארטזעצונג קומט)

נייער פאלקסבלאט
12. סעפטעמבער 1926

דאס לאדזער לעבען

נײַער פאלקסבלאט
12. סעפטעמבער 1926

12
זו"טאָג
ד
תשרי תרפ"ז

סעפטעמבער
זון-אויפגאַנג 4.41
זון-אונטערגאַנג 6,32
לענג פון טאָג 14

שטאָט-ראט.

(מ) די ערשטע זיצונג פון שטאָט-ראָט וועט פאָרקומען היינטיגען דאָנערשטאָג דעם 16 ד. ח. האַלב אַכט אין אָווענד.

שולען.

(מ) די בילדונגס- און קולטור אָפטיילונג ביים מאַגיסטראַט פיהרט איין אין היינטיגען יאָהר אָווענד-שולען פון פאָלגענדע טיפען:

פראָפעסיאָנעלע שולען פאַר לערן-יונגלעך, וואָס אַרבייטען אין האַנדעל און אינדוסטריע, ערגענצונגס-קורסען פאַר עלעמענטאַרע וויסענשאַפט אין דער פוילישער שפּראַך און מאַטעמאַטיק; פאָלקס-אָווענד-שולען פאַר די, וועלכע זענען איבער'ן שול-עלטער און ווילען בעקומען אַ צייגניש פון אַ 7 קלאַסיגער פאָלקס-שול.

די איינשרייבונגען אין די דאָזיגע שולען קומען שוין פאָר.

(מ) די קולטור- און בילדונגס-אָפטיילונג ביים מאַגיסטראַט איז מודיע, אַז לויט אַ פעראָרדנונג פון לאָדזער שול-אינספעקטאָר וועלען אין די טעג פון 12, 13 און 14 ד.ה. פאָרקומען ווייטערדיגע איינשרייבונגען פון קינדער אין אַלע קלאַסען פון די פאָלקס-שולען. די איינשרייבונגען וועלען פאָרקומען פון 9 ביז 1 פאַרמיטאָג.

שטיצע
פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע.

(ב) דינסטאָג אין דער פריה וועלען פאָרקומען די ווייטערדיגע אויסצאָהלונגען פאַר די אַרבייטסלאָזע אינטעלעקטועלע, וועלכע האָבען לעגיטימאַציעס פון נומער 2541 ביז 3300. מיטוואָך און דאָנערשטאָג וועלען פאָרקומען די אויסצאָהלונגען פאַר די ווייטערדיגע נומערן.

טיפוס-עפּידעמיע

(מ) אויפ'ן פאָרשלאָג פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג האָט דער מאַגיסטראַט בעשלאָסען צו עפענען אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל אַ באַראַק מיט 40 בעטען אויף דער צייט פון פערשטאַרקען זיך פון בויך-טיפוס.

ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען אויפצוהאַלטען ביז סוף יאָהר דאָס סאַנאַטאָריום פאַר שווינדזיכטיגע קינדער אין לאַגעווניק.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען צו עפענען ביי דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג אַ סעקציע, צו בעקעמפען די וואַק-קראַנקהייט.

פערשידענעס.

(מ) דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען נאָך היינטיגעס יאָהר אָנצוהויבען צו בויען אַ וועג, וואָס פיהרט פון לאָדז איבער סקאָטניקי ביז דעם סטריקאָווער שאָסע.

(מ) נעכטען איז אַרויסגעפאָהרען דער אינספעקטאָר פון די שטאָטישע שפּיטאָלען ד"ר מיטעלשטעט קיין יוגאָסלאַוויען, כדי צו בעזוכען די הייל- און סאַניטאַרע-בעדינגונגען אין יוגאָסלאַוויען.

(מ) מיר מעלדען, אַז ווענען אַ' קאָנצעסיע צו פיהרען פערשידענע האַנדעלס-אונטערנעהמונגען דאַרף מען זיך נישט ווענדען מעהר אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט נאָר אין מאַגיסטראַט פּלאַץ-וואָלנאָשטשי 14.

קאָנטראָל-פערזאַמלונגען.

לעזט אויפמערקזאַם וועלכע יאָהרגענג עס וועלען זיך דאַרפען שטעלען צו דער קאָנטראָלע.

(פ) אין די נאָהנסטע וואָכען וועלען פאָרקומען קאָנטראָל-פערזאַמלונגען פון די קאַטעגאָריעס A, C און C1 פון די יאָהרגענג 1898, 1894, 1893, 1892, 1891 און פון די יאָהרגענג 1890, 1895, 1896, 1897, 1901, וועלכע האָבען זיך צוליב פערשידענע סיבות נישט געשטעלט צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען אין 1925 ווי אויך פון די יאָהרגענג 1899 און 1900 וואָס וואוינען אין לאָדז און וועלכע האָבען זיך צו די פריהערדיגע קאָנטראָל-פערזאַמלונגען נישט געשטעלט. די פערזאַמלונגען וועלען פאָרקומען לויט פאָלגענדען פּלאַן:

יאָהרגאַנג 1890 אויף קאָנסטאַנטינער 81 - דעם 19. נאָוועמבער 1926 פאַר די וואָס זייערע פאַמיליען-נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות A, B, C, D, E, F, G, H, I, J. דעם 20. נאָוועמבער – K, L, Ł, M, N; 22. נאָוועמבער O, P, R, S, T, U, W, Z.

יאָהרגאַנג 1891 – קאָנסטאַנטינער 81: 15. אָקטאָבער A, E; 16 Bk-Ba; 18 Bz-Bl; 19 C, I, Ł; 20 D; 21 F; 22 Gn-Ga; 23 Gz-Go; 25 Ch, H; 26 J; 27 Kd-Ka; 28 Km-Ke; 29 Kp-Ko; 30 Kz-Kr; 2 נאָוועמבער L; 3 Md-Ma; 4 Mz-Ml; 5 N, O; 6 Ph-Pa; 8 Pz-Pl; 9 Ra; 10 Rz-Ro; 11 Sn-Sa; 12 Sy-So; 13 Sz; 15 T, U; 16 Wa; 17 Wz-Wi; 18 Z.

יאָהרגאַנג 1892 קאָנסטאַנטינער 81: 15 אָקטאָבער 1926 A, E; 16 Ba ביז Bh; 18 Bi ביז Bz; 19 C, I, Ł; 20 D; 21 F; 22 Ga ביז Gn; 23 Go ביז Gz; 25 Ch, H; 26 J; 27 Ka ביז Kd; 28 Ke ביז Kn; 29 Ko ביז Kp; 30 Kp ביז Kz; 2 נאָוועמבער 1926 L; 3 Ma ביז Md; 4 Me ביז Mz; 5 N, O; 6 Pa ביז Ph; 8 Pi ביז Pz; 9 Ra ביז Rn; 10 Rz-Ro; 11 Sn-Sa; 12 Sy-So; 13 Sz; 15 T, U, W, Z.

T, U; 16 Wh-Wa; 17 Wz-Wi; 18 Z.

יאָהרגאַנג 1893 לעשנאָ 9: 15 אָקטאָבער 1926 A, E; 16 Bk-Ba; 18 Bl-Bz; 19 C, I; 20 D; 21 F; 22 Ga-Gn; 23 Gz-Go; 25 Ch-H; 26 J; 27 Kd-Ka; 28 Kn-Ke; 29 Ko-Kp; 30 Kt-Kr; 2 נאָוועמבער 1926 Kz-Ku; 3 L; 4 Md-Ma; 5 Me-Mz; 6 N; 8 Ł, O; 9 Ph-Pa; 10 Pz-Pi; 11 Rn-Ra; 12 Rz-Ro; 13 Sn-Sa; 15 Sy-So; 16 Sza-Szn; 17 Szy-Szo; 18 T, U; 19 Wd-Wa; 20 Wk-We; 22 Wt-Wi; 23 Z.

יאָהרגאַנג 1894 קאָנסטאַנטינער 62: 15 אָקטאָבער 1926 A, E; 16 Ba Bh; 18 Bp-Bi; 19 Bz-Br; 20 C; 21 D; 22 F; 23 Gk-Ga; 25 Gl Gt; 26 Gz-Gu; 27 H, Ch; 28 J; 29 Ka Kd; 30 Kn-Ke; 2 נאָוועמבער Kp-Ko; 3 Kt Kr; 4 Kz-Ku; 5 L; 6 Md-Ma; 8 Mk-Me; 9 Ml-Mz; 10 N, Ł; 11 O, I; 12 Pa-Ph; 13 Pn-Pi; 15 Pz-Po; 16 Ra-Rn; 17 Rz-Ro; 18 Sn-Sa; 19 Sy-So; 20 Szn-Sza; 22 Szo-Szy; 23 T, U; 24 Wd-Wa; 25 Wk-We; 26 Wz-Wl; 27 Z.

יאָהרגאַנג 1895 קאָנסטאַנטינער 81: 19 נאָוועמבער 1926 A, B, C, D, E, F; 20 G, H, I, J, L; 22 K, Ł; 23 M, N, O, P; 24 R, S; 25 T, U, W, Z.

יאָהרגאַנג 1896 לעשנאָ 9: 24 נאָוועמבער 1926 A, B, C, D, E, F; 25 G, H, Ch, I, J, K; 26 L, Ł, M, N, O; 27 R, S; 29 P, T, U, W, Z.

יאָהרגאַנג 1897 קאָנסטאַנטינער 81: 23 נאָוועמבער 1926 A, B, C, D, E; 24 F, G, H, Ch, I, J; 25 K, L, Ł; 26 M, N, O, P; 27 R, S; 28 T, U, W, Z.

יאָהרגאַנג 1898 סקלאַדאָוואַ 40: 15 אָקטאָבער 1926 A, E; 16 Bh – Ba; 18 Bi – Bp; 19 Br – Bz; 20 C; 21 D; 22 F; 23 Ga-Gk; 25 Gl Gp; 26 Gr - Gz; 27 H, Ch; 28 J; 29 Ka-Kd; 30 Ke-Kn; 2 נאָוועמבער Ko Kp; 3 Kr – Kt; 4 Ku – Kz; 5 L; 6 Ma-Md; 8 Me-Mk; 9 Ml-Mz; 10 N, Ł; 11 O, I; 12 Pa-Ph; 13 Pi-Pn; 15 Po-z; 16 Ra Rn; 17 Ro Kz; 18 Sa-Sn; 19 So-Sy; 20 Sza-Szn; 22 Szo-Szy; 23 T; 24 U; Wa Wd; 25 We - Wk; 26 Wl-Wz; 27 Z.

יאָהרגאַנג 1899 קאָנסטאַנטינער 62: 29 נאָוועמבער 1926 A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K; 30 L, Ł, M, N, O, P, R, S, T, U, W, Z.

יאָהרגאַנג 1900 סקלאַדאָוואַ 40: 29 נאָוועמבער 1926 A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K; 30 L, Ł, M, N, O, P, R, S, T, U, W, Z.

יאָהרגאַנג 1901 קאָנסטאַנטינער 81: 26 נאָוועמבער 1926 A, B, C, D, E, F, G, H, Ch; 27 I, J, K, L; 29 Ł, M, N, O, P, R; 30 S, T, U, W, Z.

פון דער פליכט זיך צו שטעלען צו די קאָנטראָל-פערזאַמלונגען זענען בעפרייט דעפוטאַטען, סענאַטאָרען, מיניסטאָרען און וויצע-מיניסטאָרען, גייסטליכע, זעלנער וועלכע האָבען דאָס יאָהר געדינט, אָדער געווען אויף איבונגען, אַרעסטאַנטען, די וואָס זענען לעגאַל אַרויסגעפאָהרען קיין אויסלאַנד.

צו די פערזאַמלונגען דאַרף מען זיך מעלדען אין ענטשפּרעכענדען טערמין פּונקט 9 זייגער אינדערפריה, מיט געהעריגע מיט זיך דאָס מיליטער-ביכעל, מאָבּיליזאַציאָנס-קאַרטע און אַנדערע מיליטער-דאָקומענטען. די וועלכע וועלען זיך נישט שטעלען וועלען שטרענג בעשטראָפט ווערען.

אנ'הזכרה.

(צו די שלשים פון יצחק יעקב ניימאַרק).

נישט קיין גענעראַל, נאָר אַ פּראָסטער זעלנער, נישט קיין גביר, וואָס בלויז פון זיך אין פערלאַנגט, אַז זיינע מעשים זאָלען ווערען מפורסם צווישען עולם און מ'זאָל רעדען פון איהם אין גאַס, נאָר אַ פשוט'ער, ערליכער מענש, איז געווען - יצחק יעקב ניימאַרק, וואָס היינט ענדיגען זיך די שלשים פון זיין פטירה! יצחק יעקב נייטאַרק האָט אַוועקגעלעגט זיינע כחות מקריב געווען זיין צייט און ענערגיע פאַר'ן טובת-הכלל, בפרט פאַר'ן „ליגת-החולים" און פאַר דער וועכנערין-קליניק.

ער איז קיינמאָל נישט געקומען נעהמען ביים עולם געלד מיט תקיפות, נאָר מיט אַ בקשה און מיט אַ שמייכעלע אויף די ליפען האָט ער גערעדט, ערקלערט דעם מצב פון די אינסטיטוציעס, און ער האָט כמעט תמיד געפועלט, דער בעסטער בעווייז: „כותלי-הבית יוכיחו!" ס'איז איהם געלונגען אויסצופיהרען זיין פלאַן אויפצובויען א דריי-שטאָקיגען בנין. ער האָט פשוט געקליבען אַ ציגעל צו אַ ציגעל, געלענט אַ שטיין צו אַ שטיין, געאַרבייט מעשים, ביז ר'האָט אויסגעפיהרט דאָס זייניגע, און דער בנין איז פערטיג געוואָרען! דער דאָקטאָר רובינזאָן, וועלכער האָט איהם מספּיד געווען ביים קבר, האָט נישט מגזם געווען כיט זיינע רייד; אַז יעדער שטיין, יעדער ציגעל וועט וויינען און קלאָגען אויף ניימאַרק'ס טויט.

נאָר גענוג מיט הספדים און שבחים!

—כ'וויל נאָר היינט, צו די שלשים דערמאָהנען אונזער עולם, אַז ס'ליגט אַ חוב אויף אַלע מיטגלידער פון לינת החולים און אויך אויף זייטיגע מענשען צו בעעהרען דעם אָנדענקען פון נפטר דע'מיט, וואָס זיי וועלען ווייטער שטיצען די דאָזיגע אינסטיטוציעס, אַז זיי זאָלען קענען עקסיסטירען! זאָל יעדער איינציגער האָבען אין זינען אַז ג. לעבט נישט מעהר און ס'וועט זיך אַזוי געשווינד נישט געפינען אַזאַ ערליכער, איבערגעגעבענער אַרבייטער, ווי ער, וואָס ר'איז ביי זיין לעבען נישט נעשטאַנען נאָך כבוד...

דעריבער טהוען מיר היינט צו די שלשים, איהם געכאַמאָל נאָכרופען: „כבוד זיין אָנדענקען!" **בר-נש.**

כשר
CERES
שפּייזעפעטס ווערט צו די ימים-טובים אַלזייטיג צום
סאכען
באקען
בראטען
רעקאָמענדירט
פערלאַנגט נור אויסדריקליך **Ceres** מיט'ן כשר בטעמפעל און וואַרפט די מינדערווערטיגע נאַכמאַכונגען צוריק
504
SATURNIA S. A. Warszawa.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, מענערשע און פרויען-שטעכע קראַנקהייטען. 1839
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַל).
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָווענד.

פּראָפ. קעמערער'ס בעזוך אין לאדז.

בעזוכט פאַבריקען. — א באַנקעט.

וואס פּראָפ. קעמערער זאָגט וועגען לאדז.

(-) דינסטאָג אין אָווענד איז געקומען קיין לאָדז פּראָפ. קעמערער אין בעגלייטונג פון זיין סעקרעטאָר און דעם דעלעגאַט פון פינאַנץ-מיניסטעריום קאָסטאַנעצקי.

פּראָפ. קעמערער האָט אָפּגעהאַלטען אַ אינפאָרמאַציאָנס-קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון דער טעקסטיל-אינדוסטרי. נאָכהער האָט ער בעזוכט דעם וויצע-וואָיעוואָדע אָסאָלינסקי און פּרעזידענט ציגאַרסקי. דער פּראָפעסאָר האָט אויך בעזוכט די פאַבריקען פון פּאָזנאַנסקי, שייבלער און גראָהמאַן, און בעניך. פּראָפ. קעמערער האָט אויך מיטוואָך בעזוכט דעם לאָדזער מאַגיסטראַט. וואו ס'האָבען איהם אויפגענומען דער פּרעזידענט ציגאַרסקי און די וויצע-פּרעזידענטען וואָיעוואָדזקי און גראַשקאָווסקי. נאָכמיטאָג האָט פּרעזידענט ציגאַרסקי רעוויזירט דעם פּראָפ. קעמערער. אין אָווענד איז פאָרגעקומען אין זאַל פון גראַנד-האָטעל אַ באַנקעט לכבוד דעם גאַסט.

דער פּרעזידענט ציגאַרסקי האָט בעגריסט דעם גאַסט אויף פויליש. די רעדע האָט איבערזעצט אויף ענגליש אַדוו. שטראַמאַכער.

דערנאָך האָט פּראָפ. קעמערער געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט צווישען אַנדערען געזאָגט: איך דאַנק פאַר די האַרציגע אויפנאַהמע אין לאָדז. איך דערוויס מיך מיט פרייד, אַז אייער לאַגע האָט זיך פערבעסערט. פּראָדוקציע וואַקסט, אַרבייטסלאָזיגקייט זיך פערקלענערט און גוטע אויסזיכטען. די עפאָכע פון מאָראַלישער דעפּרעסיע איז שוין פאָראיבער. איצט זענען אויף דער טאָג אָרדנונג 2 פּרינציפּיעלע פּראָבלעמען: די פראַגע פון וואַלוטאַ און גלייכגעוויכט פון בודזשעט. איך בין אייך מת"ה, אַז מ'דאַרף נאָך זעהר פיל אַרבייטען, כדי צו ברענגען אַלץ אין נאָרמאַלען צושטאַנד.

אין אַ געשפּרעך מיט אַ זשורנאַליסט האָט פּראָפּעסאָר קעמערעד שפּעטער געזאָגט, אַז ער פערבלייבט נאָך אין פּוילען נאָך 10 טעג. זיין ראַפּאָרט וועט בלייבען געהיים און וועט איבערגעגעבען ווערען פּערזענליך דורך פּראָפ. קעמערער דעם פינאַנץ-מיניסטער.

———

א שווינדעל אין דער שטייער-אָפּטיילונג.

ווי אַזוי דער בעאַמטער סטעמפּעשינסקי האָט פערהלענערט שטייערן.

(ב) אין דער שטייער-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט איז געווען רעפערענט דער בעאַמטער סטעמפּעשינסקי. ווען ס'איז אַריינגעקומען אַ בקשה פון אַ שטייער-צאָהלער וועגען פערקלענערען דעם שטייער האָט סטעמפּעשינסקי געדאַרפט פאָרלעגען די בקשה דער שאַצונגס-קאָמיסיע און אין פאַל פון פערקלענערונג פון שטייער געבען אונטערצושרייבען דעם לאַווניק קולאַמאָוויטש, פון דער שטייער-אָפּטיילונג.

סטעמפּעשינסקי האָט אָבער פון פערשידענע פערזאָנען גענומען גרעסערע און קלענערע סומען, כדי זיי צו פערקלענערען דעם שטייער. ער האָט די בקשות פון די דאָזיגע פערזאָנען נישט אָפּגעשיקט אין דער שאַצונגס-קאָמיסיע נאָר גלייך געגעבען אונטערצושרייבען דעם לאַווניק. דער לאַווניק האָט ווידער נישט געוואוסט פון סטעמפּעשינסקי'ס מאַכינאַציעס און מיינענדיג, אַז ס'איז אַ בעשלוס פון דער קאָמיסיע האָט ער אונטערגעשריבען די פאָרשלאָגען צו פערקלענערען דעם שטייער.

צופעליג איז דער שווינדעל ענטדעקט געוואָרען, ס'איז בעשטימט געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע דאַרף אויספאָרשען די פעלשונגען פון סטעמפּעשינסקי'ן.

———

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
[illegible]
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.
317

אינדוסטריעלער אבגעווארפען די הוספה־פאדערונגען פון די טעקסטיל־ארבייטער.

די ארבייטער דראהען מיט א נייעם שטרייק.

(–) מיטוואך אינדערפריה האבען די פארשטעהער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען מיטגעטיילט דעם ארבייטס־אינספעקטאר וואיטקעוויטש דעם אינהאלט פון בריף וואס זיי האבען געשיקט די אינדוסטריעלער און וואס ענטהאלט די פאדערונג פון 15 פראצענט לוין־הוספה.

דער אינספעקטאר וואיטקעוויטש האט וועגען אלעם טעלעפאניש געגוי' מיטגעטיילט דעם ארבייטס־מיניסטער. דער מיניסטער האט בעפוילען איהם וועגען אלעס געגוי' צו אינפארמירען, כדי די רעגירונג זאל קענען אינטערווענירען ווען עס וועט נויטיג זיין.

פרייטאג האבען די פראפעסיאנעלע פעראיינען בעקומען אנ'ענטפער פון די אינדוסטריעלער אויף זייער פאדערונג פון 15 פראצענט הוספה. דער בריף האט פאלגענדען אינהאלט:

„אלס ענטפער אויף דעם בריף פון 4 ד. ח. טיילען מיר מיט, אז די פאדערונג פון נייער העכערונג פון ארבייטער־לוין אנז נישט בעגרינדעט, נישט נאר מעריטאריש, נאר אויך פארמעל".

די פארשטעהער פון די ארבייטער האבען ערקלעהרט, אז דער בריף פון די אינדוסטריעלער איז נאר אנ'אויסרייד. זיי ווילען זיך ארויסדרעהען פון אבהאלטען א קאנפערענץ מיט די ארבייטער. די ארבייטער ווילען נאך שיקען איין מאטיווירטען בריף צו די אינדוסטריעלער און נאכאמאל פארלעגען אבצוהאלטען א בשותפות'דיגע קאנפערענץ. אויב דאס וועט נישט העלפען וועלען די א'בייטער זיך ווענדען צו דער מאכט וועגען אנ'אינטערווענץ אויב די דאזיגע אינטערווענץ וועט נישט האבען ק"ן ערפאלג וועלען די ארבייטער צוטרעטען צו א שטרייק.

דער ארבייטס־אינספעקטאר וויזשיקאווסקי האט ערקלעהרט, אז דער ארבייטס אינספעקטאר וועט אין דעם דאזיגען קאנפליקט גארנישט קענען אויפטו', ווייל די ארבייטער מאטיווירען נישט איצט זייער פאדערונג מיט'ן וואוקס פון יקרות נ ר ווילען אויסגלייכען זייער געהאלט מיט די פאקטישע קאסטען פון די לעבענס־פראדוקטען.

דינסטאג קומט פאר א פערזאמלונג פון די פאבריקס־דעלעגאטען, וואו עס וועט ארומגערעדט ווערען די ווייטערדיגע אקציע.

(ב) אין צוזאמענהאנג מיט דער לוין־אקציע פון די טעקסטיל־ארבייטער, האט איבערגעריסען זיין אורלויב דער פארזיצענדער פון דער טעקסטיל־צענטראלע דעפוטאט שטשערקאווסקי און איז אפגעפאהרען קיין ווארשא, כדי צו אינטערווענירען אין ארבייטס־מיניסטעריום.

נעכטען נאכמיטאג האט דעפ. שטשערקאווסקי אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט דעם הויפט־ארבייטס־אינספעקטאר אין ווארשא.

ס'איז בעשלאסען געווארען די פראגע צו בעריהרען אין מיניסטעריום גופא.

אין די נאהענטסטע טעג וועט אין לאדז פארקימען א קאנפערענץ פון די טעקסטיל־ארבייטער־פעראיינען וועגען געבען אנ'ענטפער די אינדוסטריעלער אויף זייער קאטעגארישען אפזאג נאכצוקומען די פאדערונגען פון די ארבייטער.

אין ביאליסטאק.

(ב) די ביאליסטאקער טעקסטיל־ארבייטער האבען ארויסגעשטעלט פאדערונגען פון א לוין־הוספה. די פאדערונג איז נישט קיין איינהייטליכע און וואקלט זיך צווישען 20 און 40 פראצ.

אויף מאנטאג איז בעשטימט געווארען א קאנפערענץ מיט די אינדוסטריעלער, וועלכע ווילען אויף קיין שום הנחות נישט געהען. די ארבייטער ווידער האבען בעשלאסען נישט נאכצוגעבען ווען אפילו ס'זאל קומען צו א שטרייק.

די אפערע אין לאדזער צאל־אמט.

ארעסטירט דעם בעאמטען מישאק.

(־) מיר האבען שוין עטליכע מאל געשריבען וועגען די מיסברויכען וואס איז בעגאנגען דער בעאמטער אויפ'ן היגען פאסט־צאל־אמט יוזעף מישאק.

אין דער דאזיגער פראגע איז אנגעהויבען געווארען אנ'אויספארשונג, וועלכע האט ענטדעקט פערשידענע מאלווערזאציעס, וואס מישאק איז בעגאנגען. ער האט ארויסגעגעבען פעקלעך און די צאל־אפצאהלונגען גענומען פאר זיך. ביז איצט איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז מישאק האט גענומען פון משה וויינבערג (שארגאווא 38) 137 זלאטיס און פון פאוולאווסקי (ציגעל־גאס 39) 521 זל. מישאק איז ארעסטירט געווארען.

12 יאהר שווערע טורמע

פאר א בלוטיגען רויב־אנפאל.

(–) אין דעצעמבער פון פאריגען יאהר איז אין דארף קושיוויעץ, לאדזער פאוויאט פארגעקומען א דרייסטער באנדיטען אנפאל אין דער וואוינונג פון לאנדווירט פינקאווסקי. בעת'ן אנפאל איז דעמאלט דערהרגעט געווארען דורך דעם אנפאלער די 16־יעהריגע טאכטער פון פינקאווסקין זעלמא און די 16־יעהריגע פרידא איז שווער פערוואונדעט געווארען.

דער אנפאלער איז שפעטער ארעסטירט געווארען און ער האט זיך ארויסגעשטעלט, אלס דער 24 יעהריגער ליטווישער בירגער עדווארד טראשינסקי, וועלכער האט געוואוינט אין אלעקסאנדער.

נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס פון באנדיט און ער איז פערמשפט געווארען אויף 12 יאהר שווערע טורמע.

צוליב'ן דוחק אין וואוינונגען

פערשטארקט זיך די שווינדזוכט.

דעפעשע פון „לאקאטאר" צום אנטי־שווינדזוכט־קאנגרעס.

(פ) אין לעמבערג קומט איצט פאר א אנטי־שווינדזוכט־קאנגרעס. פון לאדז זענען צו דעם דאזיגען צוזאמענפאהר ארויסגעפאהרען דער הויפט־דאקטאר פון קראנקען־קאסע קלושינסקי און אין נאמען פון מאגיסטראט ד"ר סטערלינג.

דער פעראיין „לאקאטאר" האט צו דעם דאזיגען צוזאמענפאהר ארויסגעשיקט א דעפעשע, אין וועלכער ער טיילט מיט וועגען דער שרעקליכער פערשפרייטונג פון שווינדזוכט אין לאדז, וואס איז א פועל־יוצא פון די אנטי סאניטארע וואוינונגס בעדינגונגען. אין לאדז פעהלען 120 טויזענד וואוין־צימערען.

אין דער דעפעשע ווערט דעריבער דער צוזאמענפאהר געבעטען אנצונעהמען א רעזאלוציע צו בויען היגיענישע קלענערע וואוינונגען, וואס וועט זיכער מיטהעלפען צו בעקעמפען די שווינדזוכט.

וואס דער מאגיסטראט טוט מיט די 2 גראשענס פון די טראמוואי־בילעטען

(ק) אין דער ביודזשעט־קאמיסיע פון שטאדט־ראט איז בעטראכט געווארען די פראגע וואס צו טון מיט די 200 טויזענד זלאטיס, וואס האבען זיך אנגעזאמעלט פון 2־גראשענדיגען צושלאג צו די טראמוואי־בילעטען.

לויט'ן פארשלאג פון מאגיסטראט האט 40 טויזענד זלאטיס געדארפט בעשטימט ווערען אויף מיטאגען פאר דער ארבייטסלאזער אינטעליגענץ די איבעריגע 160 טויזענד זלאטיס אויף עפענטליכע ארבייטען. ראטמ. קוק האט אנגעוויזען, אז פון די 160 טויזענד זלאטיס וועלען די ארבייטסלאזע גארנישט האבען, ווייל עס וועט איינגעקויפט ווערען פערשידענע מאטעריאלען צו די ארבייטען, ער לעגט דעריבער פאר, אז די 160 טויזענד זלאטיס זאלען פערטיילט ווערען צווישען די ארבייטסלאזע, וואס בעקומען נישט קיין שום אונטערשטיצונג, דער פארשלאג איז אפגעווארפען געווארען און ס'איז אנגענומען געווארען דער פראיעקט פון מאגיסטראט.

קהלה.

(–) ווי בעוואוסט, האט דער רעגירונגס־קאמיסאריאט אפגעווארפען דעם רעקורס פון די אפאזיציאנעלע גרופען וועגען דעם ביודזשעט פון דער יודישער קהלה. און גלייכצייטיג דעם ביודזשעט בעשטעטיגט.

די פראקציעס פון „בונד" און „פועלי־ציון" האבען דעריבער נאכאמאל זיך געווענדעט מיט א רעקורס צום וואיעוואדע, מיט'ן פערלאנג נישט צו בעשטעטיגען דעם ביודזשעט צוליב דעם, וואס ער איז אנגענומען געווארען נישט פארמעל.

מענער־היט

די נייעסטע פאסאנען און קאליר'ע, פון פערשידענע קוואליטעטען בעקומט מען נאר ביי

מ. קאפעל־ווישניק

8 קאנסטאנטינער 8

איך נעם אויך אן היטען צו פאסאנירען און פארבען. 199

רעגירונג רעדוצירט דעם שטאטישען ביודזשעט.

(–) בשעתו האט געווייזלט אין לאדז א דעלעגאט פון אינערן־מיניסטעריום, אינזש. צעלינסקי, וועלכער האט קאנטראלירט די קאמונאלע ווירטשאפט ביי אונז אין שטאדט און דעם ביודזשעט.

אינזש. צעלינסקי האט געמאכט בעדייטענדע ענדערונגען אין שטאטישען ביודזשעט אויפ'ן יאהר 1926 און געשטראכען פערשידענע פאזיציעס אין די אויסגאבען. דער דאזיגער ביודזשעט מיט די ענדערונגען איז בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן אינערן־מיניסטעריום און איבערגעשיקט געווארען צום מאגיסטראט. דער מאגיסטראט האט דעם גאנצען ענין איבערגעשיקט צו דער ביודזשעט־קאמיסיע ביים שטאט־ראט.

נאך א לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען, אז דער שטאט־ראט זאל ווי אמערגישסטען פראטעסטירען געגען די רעדוקציע אין שטאטישען ביודזשעט.

מיהלען פאר פאבריקען

איז נאך אלץ נישטא.

(פ) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז פערהאן א געפאהר, אז די גרויסע פאבריקען זאלען זיך מוזען אפשטעלען צוליב מאהלען פון קוילען. די אינטערווענץ פון טעקסטיל־פערבאנד האט נאר עטוואס פערבעסערט די לאגע.

כדי ראדיקאל צו ערלעדיגען די דאזיגע וויכטיגע פראגע האט דאס האנדעלס־מיניסטעריום צוזאמענגערופען א ספעציעלע קאנפערענץ.

יורידישע עצות

2056. א שטענדיגע לעזערין ה. ב.
2057. יוסף 24.
2058. Z. O.
2059. ז. וויינטרויב פון זגערזשער.
2060. יעקב קלאצמאן.
2061. א שט. לעזער פון ליפאווא.
2062. אבאנענט ד. ל.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג אין רעדאקציע, מיטברענגענדיג די צייטונג.

2063. פ. רובין.

דער הויז־ווירט קאן זיך אפזאגען פון דער הנחה צו פאדערן דירה־געלד פאר א לאקאל אין א נייע הויז נישט לויט'ן דעקרעט. דאגעגען האט דער לאקאטאר נישט קיין רעכט צו רעזיגנירען פון די הנחות, וואס דער דעקרעט פאר לאקאטארען־שוץ גיט איהם, לטובת דעם הויז־ווירט. אויב עס האנדעלט זיך וועגען א לאקאל אין אלטען בנין. אויב דער לאקאטאר האט אונטערגעשריבען אזא קאנטראקט איז ער אומגילטיג, איבעריגענס זענען איבערהויפט נישט גילטיג קיינע קאנטראקטען ביי קלענערע דירות.

2064. קראס.

ראס געזעץ ווערט נישט אנגעוואנדען לטובת די פערזאנען, וועלכע האבען פערנומען אזעלכע לאקאלען אלס לאקאטארען.

2065. א לעזער פון 17.

דער אומשטאנד, וואס דער בעטרעפענדער פערזאן האט דורך דער צייט בעקומען די פאלעסטינישע בירגערשאפט בעפרייט איהם נישט פון דער שטראף. עס דראהט איהם אומגעפעהר 1 יאהר.

נישט געלונגענע גנבה ביי שייבלער'ן.

( ) דאנערשטאג ביינאכט האבען זיך גנבים געפרובט אריינצובעקומען אין דער פאבריק פון שייבלער און גראהמאן אויף עמיליא 25. דאס האט בעמערקט דער וועכטער, וועלכער האט געוואלט די גנבים פארהאלטען. ווען זיי זענען אנטלאפען, האט א פארבייגעהענדיגער פאליציאנט נאכגעשאסען און דערנאך פערהאלטען, זיי האבען זיך ארויסגעשטעלט אלס אנטאני ביעלשאק און סטאניסלאוו קאשטמארעק.

„א פאטריאט".

(–) פון פעראיין פון געוועזענע פאליטישע ארעסטאנטען אין לאדז האבען מיר בעקומען א בריף, אין וועלכען דער פעראיין בעט אונז צו פערעפענטליכען, אז א געוויסער העריק הריניעוויסקי, וועלכער וואוינט איצט אין רודא פאביאניץ ביי לאדז און, וועלכער שפילט די ראל פון א פוילישען פאטריאט, איז דער געוועזענער אינספעקטאר פון דער סטאבאלסקער קאטארגע.

דער זעלבער הריניעווסקי האט געזאלט אפטון די פאליטישע פוילישע געבארענעטע צרות.

צוזאמענפאהר פון „נ. פ. ר.".

(–) היינט קומט פאר אין לאדז א צוזאמענפאהר פון נ. פ. ר. אין דער לאדזער וואיעוואדזשאפט. דער צוזאמענפאהר זאל דעצידירען וועגען דער שטעלונג פון דער לאדזער נ.פ.ר'שער ארגאניזאציע צו דער ערב־שפאלטונג אין דער פארטיי.

א בריף אין רעדאקציע.

ג' רעדאקציע!

מיר בעטען אייך אפדרוקען אין אייער ח' צייטונג פאלגענדען בריף:

נאך דער אינטערווענץ פון ביורא פאר רעכט אויף ארבייט ביים יודישען קולטור־אמט פון די פראפ. פעראיינען אין דער צייטונג „Wiadomości Codzienne" איז דער קאנפליקט ערלעדיגט געווארען און די יודישע ארבייטער זענען צוריק צוגעטרעטען צו דער ארבייט.

גלייכצייטיג רופען מיר אפ דעם בריף פון דעם 8 סעפטעמבער 1926.

די פערוואלטונג
פון דרוקער ארב. פעראיין
אפטיילונג לאדז.
פארזיצער: מ. זילבערשטיין
פ' סעקרעטאר: פרידע

מעלדונג.

היינט, זונטאג, 7 אין אוונט קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ציגעל גאס 4 א מיטגליד־פערזאמלונג פון „פועלי־מזרחי" וועגען „קרן־קימת". אלע מיטגלידער ווערען געבעטען צו קומען.

896

זכרונות וועגן הרב אליי חיים מייזעל זצ"ל

בעארבייט ספעציעל פאר'ן .נ. פאלקסבלאט (113

אין שטאט האט מען זיך דערוואוסט, אז ס'איז געשטארבען איינער פון די אינהאבער פון דער פירמע הערצענבערג און ראפאפארט. דער פערשטארבענער האט געהערט צו די אנגעזעהענסטע אסימילאטארען ביי אונז אין שטאט די אלמנה און די קינדער האבען דורכאויס פערלאנגט, אז דער פערשטארבענער זאל בעגראבען ווערען אין א ארון.

די אלמנה האט זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט איהר מאנס אידען-חברים, אז זיי זאלען אויספועל'ן ביים לאדזער רב, דאס דער פערשטארבענער זאל בעגראבען ווערען לויט זיין פערלאנג אין אנ'ארון. די אסימילאטארען האבען אבער געוואוסט אז דאס איז א שווערע הלכה, ווייל ר' אליהו חיים איז געוועזען איינער פון די שטארקסטע געגנער פון דער דאזיגער רעפארם, דאך האבען זיי בעשלאסען דאסמאל אונבעדינגט אויסצופועל'ן ביים רב זיין הסכמה.

צוויי פארשטעהער פון די אסימילאטארען זענען אוועק צום רב איהם דערצעהלט, אז דער פערלאנג פון געשטארבענעם איז געוועזען בעגראבען צו ווערען אין אנ'ארון, דעריבער פערלאנגען זיי פון רב א הסכמה

– איהר האט מיט מיר גארנישט וואס צו רעדען – האט דער רב שטרענג געזאגט – איך וועל נישט ערלויבען.

– מיר פערלאנגען א פערזאמלונג פון די דאזערעס מיט היגע אנגעזעהענע בעלי-בתים. די אזיגע פערזאמלונג זאל דעציטירען וועגען דעם דאזיגען ענין, האט געזאגט די דעלעגאציע.

– א פערזאמלונג? מיט'ן גרעסטען פערגעניגען, האט געזאגט דער רב, אדרבא. אבער איהר זאלט וויסען, איך זאג אייך פריהער-אויס, אז אין דער דאזיגער היגזיכט וועט קיינער ביי מיר גארנישט אויספועל'ן, און קיין שום אויטאריטעט וועט פאר מיר נישט זיין מאסגעבענד.

די פערזאמלונג איז טאקי נאך דעמזעלבען טאג פארגעקומען ביים רב אין שטוב. ס'האבען זיך צוזאמענגעקליבען אלע דאזארעס און די אנגעזעהענסטע בעלי-בתים פון דער שטאט. די אסימילאטארען האבען זיך געגרייט צו געבען דעם רב די לעצטע שלאכט.

– מי' מוזען זיגען – האט איינער פון זיי פאר דעם אנהויב פון דער פערזאמלונג געזאגט.

די שלאכט האט זיך אנגעהויבען. דער ראש המדברים פון די אסימילאטארען איז געוועזען דער אלטער שטילער פון דער פירמע שטילער און ביעלאשעווסקי. דער רב האט רוהיג אויסגעהערט זיין שבה'דיגע רעדע. מיט קיין איין ווארט נישט איבערגעריסען. נאכדעם, ווי ה' שטילער האט געענדיגט, האט דער רב זיך אויפגעשטעלט און געזאגט:

– איך בין נישט מסכים. אייערע ארגומענטען האבען מיך גארנישט איבערגעצייגט, להיפוך, איך בין איצט נאך זיכערער, דאס איך בין גערעכט און איך זאג אייך נאכאמאל, דאס איך וועל אויף דעם קיינמאל נישט ערלויבען.

די איבעריגע אנטייל נעהמער אין דער פערזאמלונג האבען שוין פערשטאנען, אז ס'איז א ברכה לבטלה, אז ס'וועט גארנישט העלפען צו זאגען יא, אדער ניין. ווען דער רב האט איינמאל זיין אויטאריטאטיוו ווארט געזאגט וועט אזוי בלייבען. קיינער האט דעריבער נישט געפונען פאר נויטיג צו נעהמען א ווארט אין דער פראגע, נאר איין שטילער, וועלכער האט זיך נישט געקענט בערוהיגען איז אויפגעשפרונגען פון זיין ארט און האט געזאגט:

– אויב אזוי. אויב דער רב איז נישט מסכים וועלען מיר זיך ווענדען אנדערשוואו. מיר וועלען זיך ווענ[...] צו דער מאכט וועגען דעם גאנצען ענין און אויב איצט וואלט דאס געווען א פאגע פון ערלויבען צו בעגראבען אין ארונות נאר אין איינצעלנע פאלען וועט א רעגירונגס-פעראָרדנונג חל זיין אויף אלע יודען.

דער רב איז געווארען בלייך און האט אינגאנצען געציטערט פאר אויפרעגונג.

– וואס האט איהר געזאגט, האט דער רב נישט מיט זיין קול געשריגען, איהר וועט זיך ווענדען צו דער מאכט? אנו, פרובט צו ווערען א מסר. אזוי לאנג ווי איך האב גרויע האר אין מיין בארד וועל איך אייך גארנישט ערלויבען. איך בין לאדזער רב. און אזוי לאנג ווי איך בין דא וועט איהר מיך מוזען הערען און איצט ארויס פון מיין שטוב און געהט צו דער מאכט, האט דער רב שטילער'ן אנגעוויזען די טיר.

די לאגע איז געווארען פיינליך, די געמיטער אויפגערעגט און מ'האט געמוזט געפונען אנ'אויסוועג. די אנוועזענדע דאזארעס האבען צווישען זיך בעשלאסען, אז מ'זאל אוועקשיקען א דעלעגאציע צו דער אלמנה פון פערשטארבענעם, אז זי זאל רעזיגנירען פון בעגראבען איהר מאן אין אנ'ארון און אזויערום מאכען פארלויפיג א סוף צו דער געשיכטע.

און באלד איז אוועק א דעלעגאציע וואס איז בעשטאנען פון די דאמאלסדיגע דאזארעס ע. שיקער און י. אויערבאך. אויפן וועג האט די דעלעגאציע בעגעגענט פאזנאנסקיס איידעם יאקוב הערץ, וועלכער איז ערשט איצט געגאנגען צו דער פערזאמלונג.

– וואוהין געהט איהר דאס, האט געפרעגט הערץ.

דאזאר שיקער האט הערצ'ן דערצעהלט וועגען דעם גאנג פון דער פערזאמלונג און וועגען דער אויפרעגונג וואס איז צום סוף ענטשטאנען צוליב דעם אונטאקטישען ארויסטריט פון שטילערן.

– געהט נישט, האט געזאגט הערץ און קומט צוריק צום רב.

אלע דריי זענען צוריקגעגאנגען אין רב'ס שטוב, די אויפרעגונג איז נאך דארט געוועזען זעהר גרויס. אלע האבען געווארט אויפ'ן צוריקקעהר פון דער דעלעגאציע.

– וואס זאגט איהר, רבי, צו דעם גאנצען ענין, האט הערץ זיך געווענדעט צום רב.

– איך האב שוין מיינס געזאגט, האט דער רב געענטפערט, איך וועל נישט ערלויבען קיין יודען מקבר צו זיין אין אנ'ארון און ווער עס וויל קען זיך ווענדען צו דער מאכט.

– אויב אזוי, האט הערץ געזאגט, איז איבעריג אייער זיצען דא. עס וועט זיין אזוי ווי דער רב האט געהייסען.

אלע זענען זיך פונאנדערגעגאנגען און ס'איז טאקי אזוי געבליבען ווי דער רב האט געהייסען.

פארטזעצונג קומט.

894

צו פערקויפען

א מעכאנישע וועבעריי

בעשטעהענד פון 5 קארטער-שטול, 4 גלאטע אלף 72 cm, 2 קארט-שטיל, א נייע שלאנך-שפולמאשין, א שפול מאשין א טרייב-מאשין, בעהם-שטוהל, שטראם, א מאטאר פון 11 פערד. קראפט מיט אלע גוטע איינריכטונגען.

די וועבעריי איז אין פולען גאנג.

אפערטען אפצוגעבען אין דער אדמינ. פון דער צייטונג אונטער „מעכאנישע וועבעריי".

OKAZJA

W nowootworzonym 888

Składzie aptecznym

ST. PŁYWACKIEJ ul. 6-go Sierpnia Nr. 2 (Benedykta)

otrzymać można wodę kolońską originalną Triplex zł. 6 za kilo.

Tamże perfumerja krajowych i zagranicznych wyrobów po cenach najniższych

בעקאנטמאכונג.

די געוואוסטע ווארשאווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האט ערעפענט -:- אין -:-

לאדז, 16 בענעדיקטא 16

א מעבעל-לאגער

קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, ניי מאשינען, ווי אויך גארדעראבען, אנטיקען און פעלצען, כ'קויף פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערציינט אייך

982

איינשפריצונגען נעגען

שקארלאטין

קומען פאר טעגליך

אין דער לעטשניצע „Pomoc", אלעקסאנדראווסקא 1, רוג זגערזשער. 897

א לאקאל

פון 6 אדער 4 אדער 3 צימערען

(ס'קאן אויך זיין א לאקאל. וואס לאזט זיך איבערארבייטען אויף א דירה)

ווערט געזוכט.

מעקלערס זענען ווינשענסווערט אפערטען אין „נייעם פאלקסבלאט" אונטער „וואוינונג" 893

זאל גאנץ לאדז וויסען,

אז דער גרעסטער אויסוואל פון

געבעטענע שטיהל

פון אייגענער טישלעריי, פערשידענע פאסאנען, אויך זעמטליכע טאפעציערער-ארבייט, ווי: מאטראצען, לאזשקעס, אטאמאנס, רונדע טישלעך, גאנדאלקעס, איז נור צו בעקומען אמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינגונגען ביי

י. א. וואטשעכאווסקי,

10 נאוואמיעסקא 10.

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך

איך האב די טהרע מיטצוטיילען, אז איך האב מיין גיורא איבערגעטראגען פון פעטריקאווער 18 אויף

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער. דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי סאנדאָווע ענינים לויט'ן אוסטאוו מיט אכטונג

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא

פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52

Kupujemy każdą ilość Worków

używanych cukrowych mącznych i t. p. oraz płaty jutowe.

Tow. Akc. „JUTA"

889 Poznań, ul. Fredry 1.

צום שול-יאהר!!

די בוכהאנדלונג

F. Otelsberg

פעטריקאווער 18 אין הויף

בעזיצט א גרויסען אויסוואהל פון נייע און געניצטע שול-ביכער צו בילליגע פרייזען פאר די אלגעמיינע און מיטעל-שולען. עס ווערען געקויפט און אומגעטוישט אלטע שול-ביכער. צו יעדען געקויפטען בוך אין ווערט העכער פון 80 גר. ווערט א קאיעט צוגעגעבען.

גאנץ בחנם!!!

זעמטליכע איינריכטונג צו

קארבאניזירען

און פארבען וואלענע סמאטעס בעטריבסמעהיג צו פערקויפען.

E. Szarf

Sosnowiec, Ostrogórska 6 882

Dr. W. Łagunowski

צוריקגעקעהרט

Choroby skórne, wenerycz. i moczopłciowe

Gdańska 42

נעמט אן פון $8-10^{1}/_{2}$, פון $2-2^{45}$ און פון 8–9 אוו.

Dr. M. Lichtensztajnowa

קינדער-קראנקהייטען.

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אן אין לעטשניצע „פאמאץ" אלעקסאנדראווסקא 1 פון 12—2 און פון 3—5 נאכמיטאג. 786

אין דער היים Andrzeja 28 פון 5–7

ST. FELCZER 659

M. GOMBIŃSKI

33 ZIELONA 33

נעמט אן ביז 11 א זייגער פריה און פון 3 ביז 5 א זייגער נאכט. מאכט איינשפריצונגען צו צוגענגליכע פרייזען.

Dr. med. Zygmund DATYNER

Piramowicza 11 dawniej Olgińska

Tel. 48-95.

נעמט אן פון 1–2 און 4–7 נאכמ.

1335

היילפעדאגאגישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער. שפראכשטערונגען

Dr. med. A. SZMIRGELD

נערווען-ארצט.

CEGIELNIANA 6.

איינשרייבען קאן מען זיך יעדען טאג פון 6 ביז 7 אווענד. 744

סוכות

אויף אזעלכע ווי אויך פערקויפט די בעזאוסטע קיסטעו פאבריק

– פון M. HEBER –

5 STODOLNIANA 5

אויך בעקומט מען דארט אלע סארטען האלץ- און פארניר-היסטען צו די ביליגסטע פרייזען!

קומט און איבערציינט אייך!

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט און ווענערישע קרענקה, מענער-שוואכע

נעהמט אן פון 5 ביז 8 נאכמיטאג

שענקעוויטשא 34.

Pokój 698

mały, umeblewany, z niekrępującem wejściem, poszukiwany. Oferty z podaniem żądanej opłaty miesięcznej należy składać w redakcji niniejszego pisma dla „ABC".

בריליאַנטען

קויפט און צאָהלט די העכסטע פּרייזען

נאָלד, קינסטלעכע צייהן אויך צובראָכענע ביזשוטעריע

לאָמבאַרד-קוויטעז

I. FIJAŁKO, Piotrkowska 7, tel. 31-46

באַמערקונג: היינט בילינער געלעגענהייטליכער אויספערקויף פון חפצים. 5t6

SZKOŁA HANDLOWA

Łódzkiego T-wa Szerzenia Wiedzy Handlowej w Łodzi, ul. Gdańska 45. Tel. 40-20.

KURS TRZYLETNI

Warunki przyjęcia na kurs I-szy: świadectwo ukończenia 7 klas. szkoły powszechnej lub 3 klas szkoły średniej.

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA (3 klasy gimn.)

przy Szkole Handlowej przyjmuje kandydatów i kandydatki do wszystkich klas. W r. b. przyjmuje się kandydatów (tki) do **KLASY WSTĘPNEJ** za niską opłatą. Egzaminy dla nowowstępujących rozpoczną się dnia 15-go września o godz. 8 rano (systemem lekcyjnym) Kancelarja Szkoły otwarta codziennie od godz. 10 rano do 2 popoł. Dla niezamożnych ustępstwo. 782

מחזורים

25 פּראָצענט ביל גער. אין ווילנער ספרים-סקלאַד

א. מ. גרובשטיין, וסכאָדניאַ 54

איז צו בעקומען אַלע אַרט מחזורים, ווי אויך די וועלט-בערימטע „רב פנינם" מחזורים, געבונדען אין לייוונט און לעדער. ס'איז אויך צו בעקומען די טאַשען-מחזורים „עבודת הקודש" אין אַ לוקסוס-אויסגאַבע. אַ גרויסער אויסוואַהל פון ש"ס, טורים, רמב"ם, חומשים, פסוקים, משניות, מדרשים און סידורים; ספּעצ. כלה-סידורים אין קונסט-באַנד; טלתים, גאַרטלען, קאַפּלען, ציצית, מזוזות, קינדער-גמרות, ספּעצ. מתנות פאַר פייערונגען. פאַר חדר-קינדער ספּעציעלער ראַבאַט! געדענקט דעם אַדרעס:

א. מ גרובשטיין, וסכאַדניא 54

(פראָנט, 1-טער שטאָק). 958

28 נאָר 28 נאָר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואַנעס, פּעלצען, אַנצינער, נייי-מאַשינען אז"וו, בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע

ח. לאָזניק, בענעדיקטאַ 28

נאָר דאָרט צאָהלט די העכסטע פּרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאַגער שטענדיג פערשיידענע גענוצטע מעבעל און נייען צושטאַנד. פּרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראַל!

28 נאָר 28 נאָר 28

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9 5.30—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	12—10 6.30—5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	$2^1/_2$—1
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּריצ-שטעכונגען ווי שטאַמלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אייג-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין-פּלעגמאַ און בלוט. 2120

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	9 2 נ.מ.
ד"ר לאַזשינסקאַ-סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7.30—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. אז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

Dr. med. Braun

23 פּאָלודניאָוואַ 23

— — טעלעפאָן 40-26. — —

צוריקגעקערט.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע-קראַנקהייטען און מענער שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל.)

נעהמט אָן פון 9—12 און פון 5—8 אָוונט.

שירעם און שטעקענס

אַ גרויסער אויסוואַהל שירעם — פון — און שטעקענס מיט 25 פּראָצ. ביליגער, ווי איבעראַל!

צו בעקומען אין ווערקשטאַט פון

ס. פייגענבוים,

19 נאַרוטאָוויטש 19.

באַמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי רעפּעראַטורען, ווי אויך איבערציהען. 324

געדענקט די אַדרעס: נאַרוטאָוויטש (דזשעלנאַ) 19.

טליתים-פאַבריק

אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הגרט און דעטייל! מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית

צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קיליינסקאַ 8,

אין צווייטען טויער, פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 898

באַמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען

מעבעל

קאָמפּלעט-איינריכטונגען ווי אויך אנצעלנע, קויפען אַלע ביי די עלטעסטע סאָלידע פירמע

I. M. TERKELTAUB

12 NARUTOWICZA 12
- Tel. 34-18 -
w podwórzu.

ווייל דאָרט איז די בעסטע אויסאַרבייטונג!

די ביליגסטע פּרייזען! בעקוועהמסטע בעדינגונגען!

קויפט מעבעל

נישט קיין פון דער 2-טער האַנד, ווייל אַזעלכע בעקומט איהר אַמביליגסטען פון דער 1-טער האַנד ביי!

L. SALAMONOWICZ, 66 Wschodnia 66, tel, 34-25

אייג. אויסאַרבייטונג! בעקוועמע בעדינגונגען! לאַנגיעהר. גאַראַנטיע

קימפּעטאַרין — כירורגישע

קליניק

פון די דאָקטוירים שאַרלאַטאַ-איינגעראָוואַ, רייטלער-קוריאַנסקאַ, מיכאַל קאַנטאָר, און י. בוים.

לאָדז, אַנדזשעיאָוואַ 10, טעל. 13-57.

I. און II. קלאַס.

אַמבולאַטאָריום. 377

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה.

9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81

ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.

פערבעסערונגען פון 2 ביז 2 און פון 5—7. 175

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכם.

רעיעל איז ביליג!

דעם גרעסטען אויסוואַהל פון שטידהל געבעטע

פון איינענער טישלעריי.

פערש. פאַסענער, אויך די אַפּעצירער-אַרבייט, מאַטראַצען, קאָזעטקעס און אַטאָמאַנעס.

רעפּעראַטורען צו ביליגע פּרייזען.

איז נאָר צו בעקומען ביי

ג. רעווקאָוויטש, לאָדז,

פּולנאָצנאַ 5, אין דויף רעכטס.

קומט און איבערצייגט אייך! קומט און איבערצייגט אייך!

רעיעל איז ביליג!

בעשאָנקען מיט אַ סך גאָלדענע מעדאַלען ווי אויך מיט „גראַנד-פּריז"

כעמישע וועשעריי און פאַרבעריי

פון הערען- און דאַמען גאַרדעראָבען ווי אויך דיוואַנעס און גאַרדינען. עס ווערט געפאַרבט זיידענע שטאָפען פון פערשידענע קאָלירען אויף מאָדערנע קאָלירען. אויפ'ן פערלאַנג ווערט די אַרבייט אויסגעפערטיגט אין משך פון 24 שעה. ס'ווערען אָנגענומען אַבאָנעמענטען צו ריינגען. ס'ווערען אַרויסגענומען פלעקער פון גאַרדעראָבען אויפ'ן אָרט 820

Jan Cebula Łódź, Piotrkowska 116
Telefon 29-75

Kasa Chorych m. Łodzi poszukuje

lokalu na aptekę

składającego się z **6-7 pokoi z kuchnią,** na parterze względnie na I-ym piętrze, w okolicy ulic Karola-Wólczańskiej-Gdańskiej. 875

Ofertę z podaniem ceny opisu lokalu oraz adresu należy złożyć w Wydziale Gospodarczym Kasy, przy ul. Wólczańskiej Nr. 225, do 16.9 r. b.

ווייסע פּאָדלאָגעס

קען מען מיט ביליגע קאָסטען אָפּפאַרבען אויף מאַכאָן אָדער אויף טונקעל - אושעכאָווע בענוצענדיג

JAŚNIEJ SŁOŃCA

אין פערלויף פון איין שעה.

אויף אויפצופרישען פּאָטאַדזקעס ווערט רעקאָמענדירט צו בענוצען „Jaśniej słońca"

פּרובירט און איהר וועט זיך איבערצייגען.

דער פערקויף קומט פאַר איבעראַל!

הגמנסיה העברית „יבנה"

בלודז, ציגלניה 75.

מתקבלים תלמידים לשנת הלמודים הזאת אל כל המחלקות. התרשם אפשר בלשכת - הגמנסיה (רחוב צעגעלניא נומ 75) בכל יום מנה שעה 10—12 לפני הצהרים. הלמודים והבחינות תתחלה ב15 לספטמבר ש. ז.

המנהל.

עס ווערען אָנגענומען איינשרייבונגען פון נייע שילער אין עלטער פון 6 יאָהר אָן. די שול קאַנצעלאַריע איז טעגליך יעדען טאָג פון 10—12. די למודים און די איינטריטס עקזאַמענס הויבען זיך אָן ד. 15 סעפּטעמבער

דער דירעקטאָר. 222

אַנאָנסען - פּרייז: פאַר אַ מיל:מעטער שורה

פאַר'ן טעקסט 15 גראָשען, פריטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פריטאָג 30 גראָשען. נאָכ'ן טעקסט 10 גר. פריטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויפ'ן דער שטאָט — 50 פּראָצ. טייערער. —

אַבאָנאַמענטס-פּרייז:

אין לאָדז: אַ חודש - - 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס. און אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער.—פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פערענטוואָרטליך. דין טערמין־פּראָטעסטאַציע אין עטלעכע טאָג אין בייזן נאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.